

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU TUTANAK DERGİSİ

—●—
27'nci Toplantı
15 Haziran 2021 Salı
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

2.- Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri



KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

27'nci Toplantı
15 Haziran 2021 Salı

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM KİT Komisyonu saat 15.37'de açıldı.

Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, 16 Haziran 2021 Çarşamba günü toplanmak üzere saat 18.19'da toplantıya son verildi.

15 Haziran 2021 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.37

BAŞKAN: Mustafa SAVAŞ (Aydın)

BAŞKAN VEKİLİ: Nevzat ŞATIROĞLU (İstanbul)

SÖZCÜ: Mevlüt KARAKAYA (Ankara)

KÂTİP: Yavuz SUBAŞI (Bahkesir)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığımızın ve kurumlarımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

Toplantıyı açıyorum. (*)

Bugünkü gündemimizde Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ ile Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarının bilanço ve netice hesapları yer almaktadır.

Toplantımıza Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ'yle başlıyoruz. Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hoş geldiniz.

Sayın Genel Müdürüm, sunum için söz sizde.

Buyurun.

II.- İHTİSAS KOMİSYONLARI

A) GÖRÜŞMELER

1.- Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve değerli hazırun; bankanın tasfiye süreci, tasfiyeden çıkışı ve tekrar faaliyete geçişiyle ilgili genel bilgiler şu şekildedir: Bankanın tasfiyeye girişi; bilindiği üzere Türkiye Emlak Bankası AŞ 15/11/2000 tarihinde 4603 sayılı Kanun uyarınca diğer kamu bankalarıyla birlikte yeniden yapılandırılma kapsamına alınmış ve 28/3/2001 tarihinde 2001/2202 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında ticari gayrimenkulleri TOKİ'ye devredilmiştir. Bilahare, 20/6/2001 tarih 4684 sayılı Kanun'la da bankacılık faaliyetleriyle ilgili iş ve işlemleriyle birlikte ticari olmayan tüm gayrimenkullerinin bilanço değerleri üzerinden Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası AŞ'ye ve Türkiye Halk Bankası AŞ'ye devredilmesine ve bankacılık yapma yetkisinin sona erdirilmesine karar verilmiştir.

Tasfiye dönemindeki faaliyetleri:

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

Risk tasfiyesi: Bankanın tasfiyeye girmesi nedeniyle bilançosunda bulunan tasfiye olunacak alacakların devri yapılmamış ve bu kredilerin tasfiye sorumluluğu bankada kalmıştır. Bu kapsamda 16.116 adet borçlu firmadan 10.813 adedinin riskleri ve bankanın tasfiyeye girdiği tarih itibarıyla bilançosunda bulunan ve canlı olarak izlenen TÜFE ve memur maaş artışına endeksli 6.536 adet yuva kredisi de bu dönemde yapılan tahsilatlarla tasfiye edilmiştir. 5.303 borçluya ait 1 milyar 280 milyon TL'lik toplam kayıtlı anapara alacağımız kalmıştır. Bu borçluların 33 adette 450 milyon liralık kısmı protokole bağlanmış olup protokoller yakinen izlenmiştir. Kalan 5.270 borçludan 837 milyonluk alacak tutarımızın tahsili içinse yasal takip işlemleri etkin bir şekilde sürdürülmüştür.

Bankanın faaliyet gösterdiği dönemden kalan sorunların çözümü: Bankanın faal olduğu dönemde Türkiye'nin muhtelif bölgelerinde üretmiş olduğu konut projelerinden 10.245 adet bağımsız bölümün tapuları da bu dönemde verilmiştir. Ayrıca, 22/5/2007 tarihinde çıkarılan 5664 sayılı Yasa'yla konut edindirme yardımı hak sahiplerinin tespiti ve bu hak sahiplerine ödenecek tutarların hesaplanması sorumluluğu bankaya verilmiştir. Banka verilen bu görev gereği KEY uygulamasının yürürlükte kaldığı 1/1/1987 ve 31/12/1995 dönemi için hak sahiplerinin tespiti ve bunlara ödenecek anapara ve nemalarının hesaplanması işlemlerini başarıyla tamamlamıştır. Bu kapsamda, KEY hak sahipleriyle ilgili olarak yıllar itibarıyla tespiti yapılan toplam kayıt sayısı 12 milyon 611 bin 173'e ulaşmış, ödeme yapılması gereken toplam tutarsa 4 milyar 123 milyon 368 bin 747 olarak hesaplanmış ve hak sahiplerine ödenmek üzere Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığına bildirilmiştir.

Borç ödeme işlemleri: Bankanın tasfiyeye girmesiyle Ziraat Bankasına ve Halk Bankasına devredilen bilançonun aktif ve pasifi arasındaki menfi fark ve ödeme taahhütleri 4603 sayılı Kanun'un geçici 3'üncü maddesi gereği Hazine tarafından bu bankalara ödenmiş ve Türkiye Emlak Bankası da buna karşılık Hazineye 4,8 milyar TL borçlanmıştır. Banka, devir bilançosundaki menfi farktan kaynaklanan bu borçlarına karşılık tasfiye döneminde Hazine Müsteşarlığına 30/9/2018 kurlarıyla 3,7 milyar nakit ve 1,2 milyar alacak devri -Bankanın TOKİ'den olan alacaklarının 6770 sayılı Yasa'nın 25'inci maddesiyle hazineye devredilmesine istinaden- olmak üzere 5 milyar TL ödeme yapmıştır. Banka, bu devir ve ödemeler sonrasında Hazineden 123 Milyon TL alacaklı duruma geçmiştir.

Ayrıca, bankanın tasfiyeye girmesiyle mahkeme kararlarıyla kesinleşen borçları İcra İflas Kanunu hükümlerine göre oluşturulan sıra cetvelinde izlenmiştir. İcra İflas Kanunu hükümleri gereği oluşturulan sıra cetvelinde 1'inci ve 2'nci sırada personel alacağı ve vergi borcu bulunmadığından 3'üncü sırada izlenen hazine alacaklarının da ödenmesiyle 4'üncü sırada izlenen yaklaşık 610 alacaklının alacaklarının ödenmesi işlemine başlanılmış ve 31/12/2018 tarihi itibarıyla 546 alacaklıya 37 milyon 527 bin 563 TL anapara, 24 milyon 676 bin 738 TL faiz olmak üzere toplamda 62 milyon 204 bin 301 TL ödeme yapılmıştır. Kalan 64 alacaklının da tebligat adreslerine bildirimler yapılmış, gerekli belgelerle birlikte müracaatlarına bağlı olarak kalan 1 milyar 147 bin 472 TL tutarındaki borcun da ödemesi yapılacaktır.

Bankanın tasfiyeden çıkışı: Banka, tasfiye sürecinde hazineye olan borçlarıyla birlikte sıra cetvelindeki diğer tüm borçlarını ödemiş, hukuksal sorunlarını çözmüş, 31/12/2018 tarihi itibarıyla 1,1 milyar Türk lirası öz kaynak biriktirmiştir. Tasfiye sürecinde karşılaşılan bütün zorluklara rağmen genel kamu yararı gözetilerek hukuki süreçler dikkatle takip edilmiş ve bu süreçlerin hazineye maksimum faydayı sağlayacak şekilde sonuçlanması sağlanmıştır. Tüm bu gelişmeler sonrasında bankanın sektöre geri dönebilecek duruma gelmesi üzerine, Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdir ve iradesiyle 27/5/2017 tarih 7020 sayılı Yasa ve 4603 sayılı Yasa'da yapılan düzenleme sonucu on altı yıllık tasfiye süreci sona erdirilmiştir.

Bankanın tekrar faaliyete geçişi: 27/5/2017 tarihi itibarıyla bankanın tasfiyeden çıkma kararından sonra öncelikle 3/9/2018 tarihinde 2017 ve 2018 yıllarına ilişkin genel kurulları yapılmış, bankanın statüsü Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ olarak belirlenmiş, bu statüye uygun olarak hazırlanan ana sözleşmesi onaylanmış ve yeni yönetimi oluşturulmuştur. Yeniden faaliyete geçecek bankayla ilgili olarak teknik ve idari yapılanma çalışmalarına hızla başlanmış, öncelikle bankanın kullanacağı ana bankacılık sistemi belirlenerek bu sistemin kurulum ve test işlemleri tamamlanmıştır. Kuruluş işlemleri için BDDK'nin bankadan talep ettiği belgeler ve diğer tüm dokümantasyon hazırlanarak BDDK'ye arz edilmiştir. Genel müdürlük ve merkez şube binaları hizmete hazır hâle getirilmiştir.

31/12/2018 tarihi itibarıyla Yönetim Kurulunca belirlenen koşullarda 7.879 dosyaya ait 1 milyon 633 bin 66 TL tutarındaki alacak dosyaları Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan Birleşim Varlık Yönetim Anonim Şirketine devredilmiştir. 500 Türk lirası ve altına ait 2.596 dosyaya ait ve toplam tutarı 219 bin lira olan banka alacağıysa Yönetim Kurulu kararıyla terkin edilmiştir. Terkin sonrası 592 dosyaya ait alacak tutarı 188,3 milyon olarak mali tablolarda yer almakta ve tamamı için de karşılık ayrılmış durumdadır. Bu çalışmalar sonucunda dört ay gibi kısa bir süre içinde BDDK'nin 26/2/2019 tarih ve 8262 sayılı Kararı'yla faaliyet izini alınmış, banka 3 Haziran 1926'dan sonra ikinci defa 21 Mart 2019 tarihi itibarıyla tekrar faaliyete geçmiştir. Böylece tarihte bir ilk gerçekleşmiş ve tasfiye hâlinde olan konvansiyonel bir banka yeniden katılım bankası olarak faaliyete geçmiştir.

Bankamızın hedefleri: Türkiye Emlak Katılım Bankası olarak başta inşaat sektörü olmak üzere, ekonomik büyüme ve istihdama katkısı yüksek olan stratejik sektörlerle, üreticiden tüketiciye uzanan ekonomik döngüde sürdürülebilir ve herkes için erişilebilir finansman modelleri sunmayı hedefliyoruz. Bu şekilde cari açığı azaltacak, ihracatı ve yerel üretimi destekleyecek, istihdama ve büyümeye olumlu katkı sağlayacak adımlar atacağız. Ayrıca, katılım bankacılığı alanında yeni ürün ve hizmet modelleri geliştirerek katılım bankacılığının büyümesine, sektördeki payının artmasına katkı sağlamayı hedefliyoruz.

Bilindiği gibi, Emlak Bankası geçmişte Ataköy, Bahçeşehir, Ataşehir gibi o günün koşullarında Türkiye standartlarının üzerinde olan bir çok mega projeyi hayata geçirmiştir. Türkiye Emlak Katılım Bankası olarak da bu vizyon doğrultusunda gayrimenkul sektöründe piyasa yapıcı kurum olmak, kentsel dönüşümün tüm türlerine finansal çözümler sunmak ve sektörün gelişimini desteklemek Emlak Katılımın öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır. Bu bağlamda, ortaya koyduğumuz ürünlerimizden olan Tapu Güvenilir Hesap gayrimenkul devir işlemlerinin sorunsuz gerçekleşmesini sağlamakta, Emlak Katılımın bir ilke imza atarak hizmete sunduğu bu uygulamayla gayrimenkul alım satım işlemlerinde alıcıya ve satıcıya bir güvence ve kolaylık sunmuş olmaktadır.

Ülkemizin deprem kuşağında olmasından dolayı riskli yapıların acil dönüşümünün hızlıca gerçekleşmesi büyük önem arz etmektedir. Emlak Katılım olarak; güçlendirme, yerinde birebir dönüşüm, yerinde dönüşüm ve alansal dönüşüm olmak üzere 4 iş modeli tasarlanmış, bu dönüşüm finansman çözümleriyle konuya gereken destek en azami düzeyde sağlamaya gayret edilmektedir.

İnşaatların tamamlanmaması nedeniyle oluşacak mağduriyetleri gidermek, önlemek adına geliştirdiğimiz bir diğer ürünümüz olan bina tamamlama sigortası ile ön ödemeli konut veya kentsel dönüşüm projelerinde tüketicilerin yapmış oldukları ödemeleri teminat altına alarak inşaat sektörünün güvenli ve sürdürülebilir büyümesine önemli katkı sağlamayı hedefliyoruz.

Birlikte konut finansmanı, yeni evini bekletmeyen finansman gibi ev alacaklara kolaylık sağlayıcı çözümler sunmaya devam edeceğiz.

Yeniden faaliyete geçtiğimiz 2019 yılını 11 şubeyle sonuçlandırırken 2020 yılı başında belirlediğimiz 40 şube olma hedefini bunun da üzerine çıkarak 50 şubeyle tamamladık. Bugün geldiğimiz noktada 62 şubeyle hizmet vermekteyiz. Türkiye'nin hemen her yerinde olmaya gayret ederken değişen dünyaya ayak uydurarak geliştirdiğimiz dijital kanallarımız üzerinden müşteri olma yolunu da açtık. Dileyen herkes şubeye gitmeden internet ve mobil üzerinden işlemlerini tamamlayarak ister kurye vasıtasıyla isterse görüntülü görüşme ile hesap açarak müşterimiz olabilmektedir. Böylelikle, hızla artan ürün gamımızı hem şube hem de dijital kanallarla daha geniş kitlelere ulaştırarak pazar payını artırmayı hedefliyoruz.

Gerek bireysel gerekse kurumsal tüm müşterilerimizin hayatını kolaylaştırmak üzere dijitalleşmeyi odağımıza alarak yenilikçi çözümler üretmeye çalışıyoruz. Bu anlayışa hizmet eden CepPos ürünümüzü de müşterilerimizin cep telefonlarına indirdikleri uygulama sayesinde pos cihazı taşımaya gerek duymaksızın tüm kredi ve banka kartlarından hızlıca tahsilat yapabilirken, finansal durumlarını da kolaylıkla takip edebildikleri bir ürün olarak hizmete sunmuş durumdayız.

Tüm bunların yanında, çevre temalı projeleri desteklemede de öncülük etmeyi görev bilip ortaklıklarla, finansal çözümlerimizle yeşil yatırım projelerini destekleyerek, yeşil kira sertifikası ihracı ile fon kaynaklarına erişerek ve kullanarak sürdürülebilirliğe katkı sağlayacak adımlar atacağız.

Sermaye Piyasası Kurulundan aldığımız -sırasıyla- 2 milyar, 5 milyar ve 15 milyar lira tutarlarındaki ihraç tavanı kapsamında, Nisan 2020'den bu yana yaklaşık 8,3 milyar TL olmak üzere 55 adet kira sertifikası ihracı gerçekleştirdik. Geçen yıl ihraç ettiğimiz, Türkiye'nin ilk getirisi katılma havuzuna referanslı sukuk ihracına ek olarak katılım bankacılığına özel bir fon toplama yöntemi olan özel fon hesabı havuzu üzerinden yine Türkiye'nin ilk emek-sermaye ortaklığına dayalı sukuk ihracını gerçekleştirdik. Bankamızın büyümesine ve artan şube ağımıza paralel ihraçlarımızı artırmaya ve katılım finans prensiplerine uygun sermaye piyasası ürünleri geliştirmeye devam edeceğiz.

Katılım bankacılığının en genç üyesi olmakla birlikte, 2019'da 9,3 milyar olan aktif büyüklüğümüzü 2020 sonu itibarıyla 20,3 milyar TL'ye taşıyarak yüzde 120 oranında bir büyüme gerçekleştirdik. Özellikle reel sektörü destekleyen fonlar kullandıran bankamızın bu yönde fon büyüklüğü 2020 yılında 13,6 milyar liraya ulaşırken, toplanılan fonlar da 11,7 milyar TL civarında gerçekleşmiştir. 2021 ilk çeyreğinde ise aktif büyüklüğümüz 20,9 milyar olarak gerçekleşmiştir.

Kısa zamanda elde ettiğimiz bu büyümeyi sürdürmeye, başarılı sonuçlar elde etmeye ve ülkemiz için değer üretmeye devam edeceğiz.

Saygılarımla arz ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 yılı alt komisyonu raporunda bir, 2018 yılı alt komisyonu raporunda bir öneri bulunmaktadır.

Şimdi, 2017 yılının 1 no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2017 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yanıt için, buyurun.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – 2017 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesine özen gösterilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

Sayın Sertel, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Evet, hoş geldiniz.

İyi görevler diliyorum. İnşallah, önümüzdeki dönem Türkiye Emlak Katılım Bankası daha iyi ve güzel günlere gider. Biz de bundan memnuniyet duyarız.

Öneri 1’de “Alacakların tahsili için sürdürülen hukuki ve idari çabaların yanı sıra muhasebenin temel ilkelerinden olan dönemsellik ve tam açıklama ilkeleri gereği dönem sonunda faiz tahakkuklarının yapılarak muhasebe kayıtlarına yansıtılması önerilir.” denmiş burada. Siz konuşmanızda söylediniz: “Biz alacaklarımızın tahsilatı için var gücümüzle çalışıyoruz.” İşte, ona ilişkin ben de bazı sorular sormak istiyorum çünkü Türkiye Emlak Katılım Bankasının çok sayıda yerden alacağı var ve bu tahsilatta siz de güçlükler çekiyorsunuz.

Yeni uyum yapı kooperatifiyle olan hukuki anlaşmazlık çözüldü mü? 35 milyondan fazla olan alacağınızı tahsil edebildiniz mi? Bunu öğrenmek istiyorum. Bu konuda hem bana hem KİT Komisyonuna bilgi verirsiniz iyi olur diye düşünüyorum.

TMSF’yle olan davanız vardı, o ne durumda? Raporda bahsedilen grup firması hangi firma oluyor? Onu öğrenmek istiyorum ve 62 milyon dolara satılan fabrika hangisidir? Onu öğrenmek istiyorum.

Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Toplu Konut İdaresi Başkanlığından olan alacaklarınız var, onları tahsil edebildiniz mi?

Karayolları Genel Müdürlüğünden 61 milyona yakın alacağınızın olduğunu biliyoruz. O tahsil edilebildi mi?

Banka yeniden faaliyete geçtiğinden bu yana takipteki kredi alacaklarınız var; sanıyorum, bir kısmını tahsil ettiniz ama ne kadar olduğunu tam olarak bilemiyoruz. Onları öğrenmek istiyorum.

Bugün itibarıyla takipteki kredi alacaklarınız ne kadar? Onu öğrenmek istiyorum.

En son sorum şu: Bankanız tarafından alacaklarınıza karşılık el koyduğunuz taşınır, taşınmaz malın sayısı kaçtır? Bunların cinsine göre dağılımı ve güncel yaklaşık tutarları nedir? Onu öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Kurumun değerli yöneticileri, sizler de hoş geldiniz.

Tabii, bu 16 bin civarında tahsilattan bahsediyordunuz. Burada özellikle yoğunlaşılan hadise şu: Yani 5 bin küsur işte alacağınız kaldı ama diyorsunuz ki: “Bunun yüzde 98,47’si 144 kişide.” Yani geri kalan yüzde 1,53’ü de 5.255 kişide. Aslında, bu, Türkiye’de bir manzarayı gösteriyor. Hâlbuki mümkün

olduğunca yani ticaretin temel kuralında da bunun tabana yayılması esastır. Yani 144 kişi, yaklaşık yüzde 98,5'u -borçlulardan bahsediyorum- bunlar sayılıdır. Bir de bu, işte, genelde de bunu görüyoruz, yüzde 1,53'ü de 5.255.

Şimdi, belli bir döneme kadar geldiniz. Bundan sonra şey değiştirdiniz, yani bundan sonra biraz da katılım bankacılığı versiyonuna döndünüz. Yani biraz daha farklı bir alanda faaliyet gösteriyorsunuz. Ben de bu tasfiye amacıyla bu gördüğünüz manzara belki bundan sonra size inanılmaz ışık tutacaktır diye düşünüyorum. Yani burada 144 kişi devletin... Yani kalan borçlulardan bahsediyorum, yüzde 98,5. Yani en azından bunlarla ilgili bilgi verirsiniz biz de görmüş oluruz. Bu 144 kişi kim? Tabii, ben burada herkesin kötü niyetli olduğunu söylemiyorum ama burada bir yığılma var sayı az, miktar fazla. Bunlar kamu bankalarında belki sizde böyle diğerlerinde de zaman zaman tahmin ediyorum bu tür olaylarla karşılaşacağız. Bundan ders alıp bundan sonraki projeksiyonumuzu ona göre belirlerseniz iyi olur. Ben geneli üzerinde diğer fikirlerimizi söyleyeceğim.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayın Genel Müdürüm; sayın üyelerimizin, vekillerimizin sorularını not aldınız. Ben geneli üzerindeki görüşmeler tamamlandıktan sonra size söz vereceğim, o esnada sözlü veya yazılı olarak yanıt verirsiniz.

Böylelikle 2017 yılı görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2018 yılı önerilerinin görüşülmesine başlıyoruz.

Kurumun 2018 yılına ait bir no.lu genel önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun yanıt için.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR - 2018 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan diğer bulgu ve önerilerin de yerine getirilmesine özen gösterilecektir.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiniz öneri var mı? Yok.

Önerilerin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, geneli üzerindeki görüşmelere geçiyoruz.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesi gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içinde bütün üyelerimize, Komisyon Başkanlığımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi, söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Evet, ben bazı sorular soracağım ve bir de geneli üzerinde bazı tespitler yapacağım. Sorularına öncelikle başlayayım, bu soruları yanıtlarsanız biz de Türkiye Emlak Katılım Bankasının geleceğine ilişkin KİT Komisyonu üyesi olarak bir görüşümüz olur diye düşünüyorum.

2001 yılında tasfiye sürecine girildi, 2018'den sonra bu süreçten çıkıldı, 2019'da tekrar faaliyete geçtiniz. Banka yönetim kurulu üyelerini inceledim, sadece bir arkadaşımız geçmişte banka kökenli, Türkiye Finans Katılım Bankasından gelme Mustafa Gülen, diğer yönetim kurulu üyeleri genelde çevreyle ve öğretim üyeliğiyle ilgili. Mesela; Çevre Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürümüz de burada, Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcımız da burada, işte yeminli mali müşavir var ama bankacılık geçmişli olan bir arkadaşımızla çalışıyoruz, bunu özellikle tespit etmek istiyorum. Ama bir bankanın yönetiminde bankacı kökenli olmasının -sanıyorum Mustafa Savaş da takdir edecektir ki Halk Bankasında uzun süre görev yapan bir insan olarak- bankaları bankacıların yönetmesinde, yönetim kurulunda olmasında büyük katkı var.

Banka yönetim kurulu üyelerine ödenen ücret, tasfiye süreci boyunca 8 bin liraydı yönetim kurulu üyeliklerinde, sonra 2018'de 15 bin liraya çıktı, sonra 2019'da 16 bin liraya çıktı, 2020 yılında 18 bin liraya çıktı. Yani iki yılda yüzde 125'lik bir artış sağlanmış. Yani Türkiye'de enflasyonu çok düşük tutan, işçi ve memur maaşlarını çok imtinayla, özenle yüzde 7-8'lerde tutan, emeklilere yüzde 7-8 zam yapılırken sizin iki yılda yüzde 125 zam yapmanız hakikaten benim çok dikkatimi çekti. Şimdi, ben öğrenmek istiyorum, 2021 yılı itibarıyla yönetim kurulu üyelerine ödenen net ücret nedir, buna yeniden bir zam gelmiş midir, geldiyse ne kadar gelmiştir?

Yönetim Kurulu Başkanına ayrıca makam tazminatı ödüyor mu kurum, onu öğrenmek istiyorum. Yönetim kurulu üyelerine ödenen net ücretin haricinde ikramiye, prim ödemeleri yapılmakta mıdır, yapılıyorsa kişi başına ne kadar ödeme yapıyorsunuz? Yine, yönetim kurulu üyelerinden olup da bu ücretleri ikinci veya üçüncü maaş olarak alan kimler var bunu tespit etmek lazım yani bu kişilerin görev yaptığı diğer kurumlar nerelerdir? Zaten Sayın Bakan Yardımcımız belli, Çevre ve Şehircilik Bakanlığından gelen arkadaş belli, onların görevleri belli ama burada yönetim kurulu üyeliklerinde de bulunuyorlar.

Bu yüzde 125 artış yapılmasına rağmen "Kredi komitesi üyelerine haricen yılda dört defa net huzur hakkı verecektir." kararı almışsınız. Yani bu yetmemiş, buna istinaden 7 kişilik yönetim kurulu üyesinin 6'sı bu parayı fazladan alsın diye kredi komitesine de üye yapmışsınız. Yani Türkiye'nin en büyük bankalarında dahi kredi komitesi üyesi varken Emlak Bankta 6 üye olması eleştiriliyor. Yönetimin neredeyse tamamı kredi komitesi üyesi olunca yedek üye dahi bırakılmadığı söyleniyor. Ben, şimdi, kredi komitesi üyelerine yılda 4 maaş tutarında yani 72 bin lira daha ödeme yapıldığını tespit ettim. Yanılmıyorsam siz doğrulamayacaksınız beni, "Hayır." diyeceksiniz. Dolayısıyla, 2020 yılı itibarıyla bir yönetim kurulu üyesinin maaşı 24 bin liraya gelmiş. Yani iyi bir para alıyorsunuz Emlak Katılımdan, iyi bir miktar gelir geliyor. Bu 7 kişilik yönetimden 6'sını kredi komitesine seçmeniz görünürde parasal bir durum gibi anlaşılıyor ancak bizim bilmediğimiz başka bir nedeni de olabilir yani siz de haklı olabilirsiniz, buraya 6 kişiyi birden atarken haklı olabilirsiniz. Bir sorun mu var, varsa bu sorun nedir, onu öğrenmek istiyorum. 7 kişilik yönetim kurulundan 1 kişi girmemiş, o niye girmemiş, o kim, onu merak ediyorum.

Şimdi, ben, geçtiğimiz gün tespit ettim, çok da garibime gitti hem memuriyette bulunmuş hem uzun yıllar gazetecilik yapmış hem bürokraside bulunmuş bir arkadaşınız olarak. Eski Genel Müdürünüz Deniz Aksu Albaraka Türkten geldikten sonra, bir yıl çalıştıktan sonra, 2018 yılında genel müdür ve yönetim kurulu üyesi olarak çalıştıktan sonra, on dört aylık hizmeti karşılığında 694 bin lira tazminat ödemişsiniz. Yani bu dönem gerçekten Sayıştay da bunu tespit etmiş ve iş verenin yasal olarak bu miktarı almaması gerektiği ve bu 694 bin liranın geriye alınması noktasında size uyarıda bulunmuş. Yine, aynı dönem görev yapan ve aynı dönemde görevden alınan bir genel müdür yardımcısı var, onu siz biliyorsunuz, ona da 217 bin lira ödemişsiniz. Sayıştay bu tazminat ödemesini 4857 sayılı İş

Kanunu'na aykırı olduğunu vurguluyor. Yani bunu geri almak için, tazminatın geri alınması için siz bir hukuki işlem yaptınız mı ya da bununla ilgili bir girişimde bulundunuz mu, bunu öğrenmek istiyorum. Bu 217 bin lira alan genel müdür yardımcısının adını sizden öğrenmek istiyorum. Eski Genel Müdür Deniz Aksu kurumda görev yaptığı sürece ne kadar maaş aldı ve ne kadar yönetim kurulu üyeliği aldı, ne kadar temettü aldı? Yani tazminatının bu kadar yüksek olması, 694 bin lira gibi bir tazminatın olması... Yani demek ki çok yüksek bir rakamla mı çalıştı, nasıl oldu, bunu anlatmanızı istiyorum. Ben günümüz itibarıyla Emlakbank Genel Müdürü ve yardımcılarına ödenen net ücretleri de KİT Komisyonuna vermenizi istiyorum.

2019 yılında hizmet alımları kalemi içerisinde en yüksek 7 milyon 167 bin lirayla reklam tanıtım giderlerine harcama yapmışsınız. Yani bankanın reklam ve tanıtım giderlerine 7 milyon 167 bin lira para harcamışsınız. Yeni bir banka olmanız nedeniyle tanıtımda yer almanız, reklam vermeniz gayet doğal yani buna herhangi bir eleştiride bulunmak istemiyorum, belki de diğer kamu bankalarına göre daha az bir rakamdır bu harcadığınız rakam. Ama benim merak ettiğim 2019, 2020 ve 2021'de reklam bütçenizin ne olduğudur ve hangi gazete ve televizyonlarına reklam verdiniz? Bunların dokümantasyonu bizim için önemli yani bu basın kuruluşlarının listesini bize verirseniz yani hangi kuruluşa ne kadar bankadan reklam gitti, bunu almakta yarar görüyorum. Yani 2021'de de reklam giderlerini paylaşmakta ve hangi televizyonlara ve radyolara, basına vereceğiniz konusunda da görüşünüzü talep ediyorum.

Şimdi, 2020 banka bilançosunda açıklanan yaklaşık 44 milyon kârın 31 milyon lirasının Emlakbank bilançosundan devredilen gayrimenkul satışından; 10 milyon liralık bölümünün de Emlakbank döneminden gelen icra tahsilatından geldiği görülüyor. Yani, aslında 44 milyon civarında bir kârınız yok yani bu devredilen gayrimenkul satışlarından elde ettiğiniz parayla eski tahsilat var. 2020 yılında Emlakbank bilançosundan hangi gayrimenkulleri satış yaptınız, bunu yer ve miktar belirterek KİT Komisyonuna verirseniz memnun olurum.

2021 ilk çeyrek döneminin bilançosunda görüldüğü gibi bankanın faaliyet gelirleri personel giderlerini karşılamaya yetmiyor. 8 milyon lira kâr açıklanmış 2021'in ilk çeyreğinde ancak Merkez Bankası nezdindeki karşılıkların düşük gösterildiği iddiaları var. Tabii, burada, KİT Komisyonu Başkanımız Sayın Mustafa Savaş'ın ve mali müşavir olan arkadaşlarımızın bu konuyu incelemeleri için çok önemli bir şey bu. Yani, bu konu daha çok onların uzmanlık alanına girdiği için bu konuyu özellikle incelemelerinde yarar gördüğümü söylemek istiyorum. Banka Yönetim Kurulu Başkanı ve üyelerinin yani bankacılıkla bir ilgisinin olmadığını söyledim, sektörle de ilgililer yani ben sektörde başarısız falan demek istemiyorum ama bulundukları sektörde kendileri başarılı yani işte bankacılıkla pek ilgisinin olmaması gerçekten sıkıntı verici. Burada benim bildiğim yani eski dönemde, Kazım Şimşek isimli, banka kökenli, tecrübesi olan bir yönetim kurulu üyesi vardı. Onun da benim öğrendiğim kadarıyla -tabii belki doğru olmayabilir ama- usulsüzlüklere isyan ederek istifa ettiği söyleniyor. Yani, bankacılığın temel kontrol mekanizması denetim komitesinin saf dışı bırakılmasından dolayı, rahatsızlıktan dolayı ayrıldığını vurguluyorlar. Normalde genel müdürden bağımsız hareket etmesi gereken teftiş ve kontrol birimlerinin genel müdürün emrinden çıkamaz noktaya getirildiği söyleniyor bankada. Bu, açıkça Bankacılık Kanunu'na da aykırı bir durumdur. Yani, Kazım Şimşek'in de bu durumu hazmedemediği için istifa ettiği söyleniyor. Yani bir şey var, bu Türkiye Emlak Katılım Bankasında ana kaynağını Albaraka Türk oluşturmuş yani gelen de Albaraka Türkten giden de Albaraka Türkten. Dışarıdan böyle başka bir bankadan gelen yok yani böyle bir atama da yok. Ben Sayın Genel Müdür Nevzat Bayraktar'a soruyorum yani göreve başladıktan sonra eski bankanızdan yeni bankanıza bu çok sayıda insanı getirdiğiniz ve performans sıralamasında en sonda artık emekliliği gelmiş ya da işte istifası istenmiş insanları toplayarak bir ekipleşme yarattığınız söyleniyor banka içerisinde, bunun da huzursuzluğa yol açtığı söyleniyor. Hatta getirdiğiniz insanları da eski bankasının üstünde yüzde 20-

25 zamlı çalıştırdığınız söyleniyor. Bu konuda sizin görüşlerinizi almak isterim. Albaraka Türkten sizin döneminizde kaç kişi bankaya geçti, Emlak Katılıma geçti? Bunların isimlerini ve görevlerini öğrenmek istiyorum. Yani, evet, banka içerisinde diliyorum ve istiyorum ki bu banka düzgün yönetilsin, doğru yönetilsin ve Türkiye Cumhuriyeti'ne bir yük olan değil, yükü kaldıran bir yapı oluşturulsun istiyorum.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ederim. Sorulara açıklıkla yanıt vereceğinizi biliyorum, umuyorum, böyle olması en büyük dileğimdir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Zeybek.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Genel Müdür, değerli yönetim kurulu arkadaşlarımız; hoş geldiniz. Sayıştayın değerli üyeleri, sizi de selamlıyorum.

Şimdi, tabii, Türkiye'deki konut yapılaşmasında ve 2000'li yılların öncesinde Türkiye Emlak Bankasının finans sektöründe çok önemli bir yeri vardı. Türkiye'de TOKİ'den önceki süre içerisinde Türkiye'nin toplu konut yapılaşmasında, kooperatifleşmesinde büyük katkısı olan bu bankanın daha sonraki dönemlerde tabii olumsuzluklarla yönetilmesi yani bankanın içinin o günkü koşullarda farklı yöntemlerle bankanın işlevi dışında sektörlerde bulunan durumlar için finansmanının dağıtılmasıyla çökme durumuna gelmişti ve o süreçte de tasfiye kararı almıştı. Türkiye Emlak Bankasının şu anda Emlak Katılım Bankası AŞ olarak görevini sürdürdüğünü görüyoruz. Şimdi bu süreçte, ben şunu anlamak istiyorum: Türkiye Emlak Katılım Bankası derken bankanın gerçek işgal alanları neler olacaktır? Geçmişte, biliyoruz, toplu konuttu ama şu andaki esas oturtmak istenilen yeri neredir Türkiye Emlak Katılım Bankasının? Şimdi, tasfiye sürecinden çıktıktan sonra yeniden bir yapılaşmada bankanın, yer yer tabii, hiçbir hizmeti verilmeden gelirleri söz konusu. Bu da geçmişten gelen o yirmi yıllık, on beş yıllık süre içerisindeki konut satışlarından elde edilen gelirler gibi olduğu düşünülüyor, doğru mudur bunu bilmiyoruz tabii. Nereden bu gelirler elde ediliyor? Türkiye Emlak Bankası tasfiye edildikten sonra bu süre içerisinde satışını yaptıkları konutlardan kalan alacaklarından ne kadar gelir elde edilmiştir? Bunun da bir bilanço olarak yıllara dayalı verilmesini talep ediyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Zeybek.

Buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, Atila Bey kurumun içerisindeki personelin maaşlarıyla ilgili gerekli rakamları söyledi. Tabii, bir normal İş Kanunu'na göre çalışmak var, bir de diğer çalıştırdığınız insanlarla özel sözleşmeler imzalıyorsunuz, o sözleşme kapsamında muhakkak işte şu kadar dönem sonra bu kadar tazminat verilecektir diye. Yani, bu kadar yüksek tazminatlar çıktığına göre muhakkak ki çalışan insanla aranızda bir özel anlaşma var ki o anlaşma üzerinden bu işlemleri yapıyorsunuz. Tabii, sektörde çok farklı insanlar var ama netice itibarıyla siz kamu adına görev yapıyorsunuz, fakir fukaranın ödediği vergilerle bu sistemi yürütmeye çalışıyorsunuz. Yani, hakikaten işte ne bileyim, kredi kuruluna herkesin girmesi yani sadece ve sadece... Şimdi, Türkiye'de bir kanaat oluştu, işte ne bileyim, devletten bir şeyler elde etmek. Yani, bu, toplumun o kadar tabanına kadar işledi ki 250-300 kişilik bir kadroya 20 bin-30 bin kişi başvuruyor yani 250 kişi devlette işe girecek, 30 bin kişi; öbür tarafta sanayici, üretici vasıflı eleman arıyor, vasıflı eleman bulamıyor. Yani burayı, kamuyu hep beraber, bu bizim değil hepimizin

görevi, bu masada hepimiz aynı safta oturuyoruz, aynı yerde duruyoruz, dolayısıyla bu hak ve hukuku sonuna kadar muhafaza etmemiz lazım. Yani, emanetin emanetçisiyiz biz. Kendi şahsi paranız olsa istediğiniz kadar harcayın kimsenin buna bir itirazı olmaz.

Tabii, özellikle Emlak Katılım Bankasının hedefleri var burada. İşte, ülkemizin deprem kuşağında olmasından dolayı riskli yapıların acil dönüşümünün hızlıca gerçekleşmesi gibi ve bununla ilgili farklı finans yöntemleri var. Burası hakikaten önemli yani neticede Türkiye deprem kuşağında, yüzde 66'sı, 67'si deprem kuşağında. Şu anki komisyonda da olan arkadaşlarımız var, bizim yaklaşık 6 milyon civarında konutu dönüştürmemiz gerekiyor. Mevcut imkânlarla bugüne kadar Hükûmetin yaptığı on dokuz yıllık dönemde yaklaşık 975 bin civarında yani TOKİ marifetiyle yaptığı. Demek ki bunu sadece devlet eliyle yapmaya kalkarsak -6 milyonu 1 milyona düşersek- yüz yirmi sene sürer. Şimdi, sizin burada söylediğiniz belli modeller var yani bunları belki de bizim ilk defa duyduğumuz "sukuk" gibi veyahut da ne bileyim, yine buna benzer işte "evini bekletmeyen finansman" gibi. Bir de bu alan, inanılmaz derecede, dolandırılmaya çok müsait bir alan. Mesela, geçen yine Meclisten geçirdik; belli ücret ödüyorsun, ayda şunu ödüyorsun, kura çekiyorsun, notere gidiyorsun, noterden geliyorsun, bu yöntemle ev sahibi oluyorsun gibi. Yine, buna benzer, işte, kooperatifler var Türkiye'de; yine, buna benzer, maket üzerinden projelerin satılması dâhil ciddi sorunlar yaşanıyor yani burada bir devlet otoritesinin bir yere konulması lazım. Bu manada size inanılmaz işler düşüyor. Bu konuda uzmanlaşmanız da bence yine önemli. Biz diyoruz ki Halk Bankası esnafın işlerine baksın, Ziraat Bankası çiftçinin işlerine baksın, bugün bu Emlak Katılım Bankası da bu konut işlerine baksın yani bu alanda uzmanlaşsın. İşte, kira sertifikalarının ihracatından bahsediyorsunuz, "sukuk"tan bahsediyorsunuz yani bu konuda inanılmaz kaynağa ihtiyacımız var. Ama bazen genel müdürleriniz burada bazı şeyleri ifade ederken diyor ki: "Paramız var, diğer kurumlara da veriyoruz." Bence siz şu kadar iş meydanaerken sakın ola ki "Paramız var, falanca sistemi de destekliyoruz, filanca sistemi de destekliyoruz." şeyine girmeyin. Çünkü sizin önünüzde, ben söylüyorum, Türkiye'de 6 milyon civarında şu veya bu şekilde dönüşümü bekleyen konut var. Eğer bu alanda uzmanlaşılabiliyorsanız... Vatandaş bu çetrefilli işlerin arasından çıkamıyor. Proje geliştirilir, kredilerin daha kolay ulaşması sağlanır veyahut Türkiye'deki gelir seviyesi belli yani neredeyse asgari ücret Türkiye'de ortalama ücret olmaya başladı. Dolayısıyla sizin daha dar gelirli için ilave konut teklifini karşılamamız lazım gelirken bir taraftan da özellikle 99 öncesi yapılan konutların yüzde 90'ı neredeyse -bizim tespitlerimiz, Deprem Komisyonu vardı, ben de oradaydım- depreme dayanıklı değil. Bir de bunların dönüşümüyle ilgili bir model geliştirmeniz lazım yani çok ortaklı olursa ne olur, hiç yoksa ne olur? Şehirde bir yapılaşma var, mesela, Ankara için düşünersek, işte, Demetevler'in yüzde 90'ı 99'lu yıllardan önce oluştu. Orada mevcut bir yapı var, hiçbir belediye bunların altından kalkamıyor. Sigorta şirketleri var, deprem sigortaları var. Yan kurumlara da aslında bir araya gelmelisiniz. Mesela, Deprem Sigortası Fonunda toplanan 11 milyar var; bundan siz istifade edebilirsiniz yani bunu da kendi bütçenizde bu manada değerlendirebilirsiniz veyahut eskiden konut fonu vardı, belki yine böyle bir yapı oluşabilir. İnsanlara birim konut satabilirsiniz yani bazen 1 metrekare... İşte, metrekare fiyatı şu kadar dersiniz, adam altın biriktirir gibi -şu an aklımdan geçenleri söylüyorum- metrekare bazlı olabilir. Buna benzer, benim sizden ümidim fazla; siz ilgi alanınızın, hedefleriniz de bu olduğunu zaten söylüyorsunuz. Dolayısıyla bu konuyla ilgili kendinize koyduğunuz bir hedefiniz var mı "2021'de buna ulaşacağız, 2022'de böyle, 2023'te böyle; bununla ilgili hedeflerimiz var." gibi? Mesela, siz proje destekliyor musunuz? İşiniz sadece dönüşüm projelerine destek olmak mı? Yoksa vatandaş kendisi de bir araya gelip bu konuda bir çözüm üretebilir ki en zor çözümleri belki de vatandaş üretir. Yani burada sizin de belediye başkanı vardı, Ahmet Bey; o söylemişti ki: "Vatandaş birbiriyle görüşerek bu işi çözerse en hızlı çözüm o oluyor." Mesela, onlara bir model oluşturabilirsiniz. Mesela, nereden başlıyorsunuz? Yani katılım bankalarının daha çok böyle İslami kurallara göre bir metodu

var. İşte, orada murabahanız var, mudarabanız var; var, var yani “Yarın ben senden para istiyorum.” desem vermiyorsun, diyorsun ki: “Ya mal alacaksın ya da bir şey alacaksın.” Dolayısıyla sizin bence bol miktarda model çalışmanız lazım. Bol miktarda model çalışarak “Kendiniz dönüşüm yapmak istiyorsanız model bu, arsa sıfır; bir yeri bir yere taşıyacaksanız model bu.” diyeceksiniz ama dönüp dolaşıp bu işin sonucu paraya dayanıyor. İşte, bu “sukuk”tur... Bu nedir? Bizim ilk defa duyduğumuz şeyler, biliyoruz ama çok az. Bununla ilgili bize biraz bilgi verebilir misiniz.

Yine, dediğim gibi, mesela, kendi projeleriniz var mı? Biz de proje yapıyoruz veya bankanın arkasında durduğu ki... Bütün bu yolsuzlukların önüne geçmek. Yani siz devlet olduğunuz sürece bazen Türkiye’de normal vatandaştan daha pahalıya bile satabilirsiniz. Çünkü diyor ki: “Arkada devlet var, vadesi var, şu var, bu var; bizim paramız pulumuz kaybolmaz.” Türkiye’de zaten bir sürü mağdurlar derneği var; İstanbul’da, Ankara’da ha bire mağdurlar derneği var. İşte, birazdan Meclise gidip yine bir mağdurlar derneğini konuşacağız. Onun için, bu mağduriyetlerin oluşmaması için devletin bir yerde durması lazım. Dolayısıyla siz de devletin bir kurumu olarak bu işin neresinde duruyorsunuz? Biz bu son dönemde, bundan sonraki toplantılarda sizden bununla ilgili daha somut öneriler bekliyoruz yani geliştirdiğiniz önerileri. Daha genç bir banka, yeni başladınız, önünüzde de uzunca bir süre var ve inanılmaz da görevleriniz var. Ben başarılar diliyorum.

Bundan öncekilerle ilgili, tabii, sonuçlandırmak lazım. Artık, bilmiyorum, bu riskleri aldınız mı, sattınız mı? Şimdi riskler satılıyor da, işte, şu kadar oranla veriliyor, satılıyor ama acı olan şu: Yani bu dolandırılma hikâyeleri göz göre göre geliyor yani “Ben geliyorum, sizi dolandıracam.” diyor. Şu veya bu sebeple... Şurada açtığınız her kredinin, attığınız her imzanın, Sayın Genel Müdürüm, sorumluluğunu sizler taşıyacaksınız. Ne sizi etki altında bırakmaya çalışanlar ne de sizi yönlendirenler bunun hesabını vermeyecekler; ben bunu size hatırlatmak istiyorum. Onun için, öbür tarafta durumunuz ne olur, bilmiyorum. Ne kadar dayanıyorsanız o kadar elinizi sobaya tutun Sayın Genel Müdürüm.

Allah yardımcınız olsun.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Onu herkes biliyor ya! Tavsiyeye bak!

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Kemal Ağabey, sana da aynısını söylüyorum.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Sen kendine söyle.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Önce kendime söylüyorum.

Niye senin zoruna gidiyor Kemal Ağabey, anlamadım ya!

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Böyle şey mi olur? Koskoca Genel Müdüre söylüyorsun, herkes sorumluluğunu biliyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Burada bizim görevimiz hatırlatmak.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Öyle bir görevin yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Sayın Kaya, buyurun.

AHMET KAYA (Trabzon) – Teşekkür ediyorum.

Hoş geldiniz. Misafirlerimize ve sizlere de başarılar diliyorum.

Ben Kredi Komitesinin oluşum konusuyla ilgili söz aldım.

Şimdi, kredi Komitesi oluşumu Banka Yönetim Kurulunun 25/10/2019 tarihli ve 175 sayılı Kararı’yla 7 kişiden oluşan Yönetim Kurulunun 6 üyesi Kredi Komitesi üyesi olarak belirlenmiş. Bu kapsamda Banka Yönetim Kurulunun 29/6/2019 tarihli ve 82 sayılı Kararı’yla Kredi Komitesinin genel

müdür ve yönetim kurulu üyesi olmak üzere toplam 3 üyeden oluşmasına karar verilmiş. Dört ay sonra bu karar revize edilmiş ve Banka Yönetim Kurulunun 25/10/2019 tarihli ve 175 sayılı Kararı'yla Kredi Komitesinin üye sayısı değiştirilmiş ve Kredi Komitesinin genel müdür ve 5 yönetim kurulu üyesi olmak üzere 6 üyeden oluşmasına karar verilmiş.

Şimdi, Bankaların Kredi İşlemlerine İlişkin Yönetmelik'in birinci bölüm 6'ncı maddesi diyor ki: "Banka yönetim kurulunun, kredilerle ilgili olarak vereceği görevleri yapmak üzere, Kanunun 25 inci maddesine göre süre hariç genel müdürde aranan şartları taşıyan üyeleri arasından seçeceği en az iki üye ile banka genel müdürü veya vekilinden oluşan bir kredi komitesi kurulabilir." Şimdi, 2+1 yani 3 rakamını görüyoruz ve ben bir araştırma yaptım, İş Bankası, Akbank, Yapı Kredi Bankası; kamu bankaları, Ziraat Bankası, Halk Bankası, Vakıfbank; Kuveyt Türk Katılım Bankası, Ziraat Katılım Bankası, Vakıf Katılım Bankası, Türkiye Finans Katılım Bankası olmak üzere çok sayıda bankanın kredi komitesi oluşumlarına baktım, hep 2+1 yani 3 üyeden oluşurken bizim bankamızın Kredi Komitesi neden 6 üyeden oluşuyor? Üstelik Emlak Katılım Bankası yeni kurulmuş bir banka olmasına rağmen, üstelik kredi hacmi 6-7 milyar olmasına rağmen neden 6 üye? Ayrıca, Haziran 2019 öncesinde kredi komitesi 3 üyeden oluşurken ne oldu da bu sayı 6'ya çıkarıldı, bunun gerekçesi ne? Yani 3 üye yetersiz mi kaldı da 6 üyeye çıkaralım istendi yoksa birilerinin aldığı maaşlar yetersiz de 1 yerden değil, 2 yerden değil, 3 yerden değil, 5 yerden maaş alan insanların örnekleriyle dolu bugünlerde ortam, öyle bir gayret mi bu sayının 6'ya çıkmasını getirdi, bunu merak ediyorum. Ve bu uygulamanın, banka kredi komitesi uygulamasının bankacılık mevzuatına uygun olup olup olmadığını merak ediyorum. Bu konuda bizleri aydınlatmanızı sizlerden rica ediyorum.

Bakın arkadaşlar, büyük Atatürk: "Bütün ümidim gençliktedir." demişti. Ama bugün, özellikle bu son dönemde, bu ülkedeki gençlerin bütün ümitlerini kaybettirdik. O gençler, pırıl pırıl gençler, 2 üniversite bitiren; ailesinin kıt kanaat imkânlarla okuttuğu o gençler iş bulamıyorlar ve ağırlıklı olarak o gençler -büyük oranda hepimizin çevresinde var o gençlerden- geleceklerini yurt dışında aramaya başladılar. Bu, bizi kahrediyor, bizi derinden üzüyor. O gençlerin umutlarını kaybetmesinin işte temel sebebi bu. Bazı insanlar bu ülkede 2 yerden, 3 yerden, 5 yerden maaş alırken Mustafa Kemal Atatürk'ün "Bütün ümidim gençliktedir." dediği o gençler maalesef iş bulamıyorlar, iş bulma umutlarını kaybetti o gençler. Bunun müsebbibi hepimiziz, suçu kendimde de arayarak söylüyorum: Bazı insanlar 3 yerden, 5 yerden maaş alırken pırıl pırıl gençler iş bulamıyor bu ülkede, maalesef öyle arkadaşlar.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Böyle bir şeye yok, 2 yerden fazla hiçbir yerde kimse maaş alamaz, bir tane ispat edin ya.

AHMET KAYA (Trabzon) – Çok sayıda örneği var Süleyman ağabey.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yönetim Kurulunda olabilirler ama genelge var. İkide bir aynı şeyleri söylüyorsunuz.

AHMET KAYA (Trabzon) – Süleyman ağabey, sorunun muhatabı sizseniz siz cevap verin, değilseniz izin verin arkadaşlar cevap versinler.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Yok öyle bir şey ya, Maliye Bakanlığının genelgesi var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman... Sayın Karaman...

AHMET KAYA (Trabzon) – Alıyorlar arkadaşlar, bakacağız, anlatacak arkadaşlar, dinleyeceğiz.

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Algı oluşturunuz.

AHMET KAYA (Trabzon) – Bunu doğru bulmuyorum, algı oluşturmuyorum. Burada Sayıştay raporlarına da konu olmuştur arkadaşlar, huzur hakkı alıyorlar. Bakın, AK PARTİ'li Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Şakir Ercan Gül'ün 3'üncü yerden aldığı maaşı da tespit ettik.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Gerçekten bu doğru değil ya, alamaz, 2 yerden fazla...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar... Arkadaşlar, sayın hatibi dinleyelim, sonra da söz alıp yanıt verelim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Bakın, isim veriyorum Süleyman Bey, size isim veriyorum, AK PARTİ’li Hazine ve Maliye Bakan Yardımcısı Şakir Ercan Gül 3 yerden maaş alıyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Maaş alamaz...

AHMET KAYA (Trabzon) – Eximbank Yönetim Kurulu Başkan ücreti aylık 10 bin 370 lira, yıllık dört maaş ikramiye, 3 yerden toplam 81 bin lira maaş alırken bu ülkenin pırıl pırıl gençleri iş bulamıyor.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Alamaz, maaş alamaz.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Ne dersen de Süleyman ağabey, kelimelerle oynama, kelimelerle oynama. Ya, huzur hakkı dersin, tazminat dersin yani illa maaş mı diyecek.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen sesinizi yükseltmeden.

AHMET KAYA (Trabzon) – İş bulamadıkları için de bu ülkeden umutlarını kaybediyorlar. Hepimiz elimizi vicdanımıza koyup bunu sorgulamamız, düşünmemiz lazım arkadaşlar.

TAMER DAĞLI (Adana) – Böyle bir şey yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya’yı dinleyelim.

AHMET KAYA (Trabzon) – İsim veriyorum, isim verdim işte.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Alamaz.

AHMET KAYA (Trabzon) – Bakın, araştırın arkadaşlar, siz hep “Alamaz, olamaz.” deyip geçiştiriyorsunuz, hiç araştırdınız mı?

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Kanun var, nizam var, KİT’lerin denetimini yapan Sayıştay var.

AHMET KAYA (Trabzon) – Ya, binlerce örneği var.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şimdi, bakın, Mücahit Bey, bir dakika, arkadaş burada, mesela Profesör Hocamız Mehmet Emin Birpınar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Sayın Sertel, Kaya konuşuyor.

AHMET KAYA (Trabzon) – Hayır, hayır, ben konuşuyorum ama...

Şimdi, arkadaşlar “Alamaz, edemez...”

Arkadaşlar, veriyle konuşun, bilgiyle konuşun, bilgiyle. Ben bilgiyle konuşuyorum, söz alıp cevap verirsiniz. Elimizde veriler var, isimler var, defaatle bunları açıkladık arkadaşlar.

KEMAL ÇELİK (Antalya) – Veri falan yok sende.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Arkadaşlar, lütfen, lütfen söz alın, söz vereceğim.

Sayın Çelik...

Sayın Kaya, buyurun devam edin.

AHMET KAYA (Trabzon) – Onlarca örneği var, isterseniz size isim isim verebilirim, isim isim vereceğim ben size. Cevabınız varsa basarsınız tuşa, siz de cevabınızı verirsiniz arkadaşlar.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Hazine ve Maliye Bakanlığının genelgesi var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Karaman...

AHMET KAYA (Trabzon) – Ben bir gerçeğin altını çizdim.

Teşekkür ediyorum.

Ne kadar provoke etmeye çalışsanız da arkadaşlar gerçekler bunlar maalesef.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam, teşekkür ederiz.

Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Gergin bir konuşmadan sonra ben ortamı yumuşatmak için, fazla germemek adına rahat rahat konuşacağım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz de germeyin.

AHMET KAYA (Trabzon) – Doğruları söyleyince bazıları geriliyor maalesef.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Arkadaşlar niye kabul etmiyor...

MÜCAHİT DURMUŞOĞLU (Osmaniye) – Algı oluşturunuz arkadaşlar yani.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Öztürk’ü dinleyelim.

Sayın Öztürk, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şimdi, kamuoyunda...

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Adına “maaş” deyin, “huzur hakkı” deyin, ne dersiniz deyin. Bakan Yardımcılığı bir, Eximbank iki...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Tuncel lütfen, Sayın Tuncel lütfen.

Ya, sosyal medyadan gördüğünüz, duyduğunuz şeyleri burada, toplantıda konuşmayalım lütfen. Lütfen, sosyal medyadan, “Twitter”dan yazılan, çizilenlerle burada toplantımızın gündemini meşgul etmeyelim lütfen. Somut bilgi, belge getirin, onu konuşalım.

Buyurun Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Biraz sonra zaten Eximbank’la ilgili toplantıda o konuyu bir daha değerlendirmek lazım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Şimdi, tabii, diğer konuşmacı arkadaşlar da bu konuya kısmen değindiler, özellikle kredilendirme komitesiyle ilgili diğer bütün kamu ve özel bankalarda 3 üye varken özellikle Emlak Katılım Bankası gibi yeni bir bankada 6 üyeden oluşmasını merakla arkadaşlar soruyor. Bu konuyla ilgili belki de -Kredilendirme Komitesi sonuçta- zaten Yönetim Kurulu Üyesi olduğu için ayrıca ilave bir ücret almıyor olabilir. Bunu da sizler açıklarsanız hiç olmazsa bu gerginlik biraz daha ortadan kalkar. Ben ücret almadan bu işi yaptığınızı düşünüyorum, o anlamda bu açıklama gerginliği de azaltır diye düşünüyorum.

Şimdi, burada, özellikle bulgular üzerinde de vardı ve Sayın Başkanın da sunumunda söylediği bir konuyla bağlantı kurmak açısından söylüyorum: Alacaklardan bazılarını Birleşim Varlık Yönetim Anonim Şirketine, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna ait olan Birleşim Varlık Yönetim Şirketine devrettiniz. Bunların çoğunun şahıs alacakları olduğunu düşünüyorum ama özellikle kamu kurumlarından olan alacaklarla ilgili tahsilatınızı tamamlayabildiniz mi, özellikle TOKİ ve Karayollarıyla ilgili olan alacaklarınız ne durumda? Çünkü bu alacakların tahsilatıyla beraber Emlak Katılım Bankası gibi yeni bir bankanın sermayesinin güçlendirilmesi açısından önemli olduğunu düşünüyorum. Bu konuyla ilgili de bilgi verirsiniz seviniriz çünkü dediğim gibi bankanın sermayesi ne kadar güçlü olursa banka bu anlamda daha güzel, daha iyi faaliyetlerde bulunabilir. Özellikle TOKİ’deki alacaklardan şunun için bahsediyorum: Hele hele bu bankamız aynı zamanda emlakle ilgili çalışmalarına devam edecekse,

kendi geçmişinde, uhdesinde bulunan gayrimenkullerin çoğunu da TOKİ'ye devrettiği için yeniden bu konut çalışmalarına... O gayrimenkullere sizin de ihtiyacınız var şu anda. Gayrimenkulleri alamadığınıza göre en azından bunun tahsilatını alıp sermayenizi güçlendirmeniz adına bunun önemli olduğunu düşünüyorum.

Dünyada sukuk örnekleri mevcutta var. Bu anlamda yeni bir çalışmanız söz konusu ve şimdiye kadar da 55 tane sukuk ihracatı gerçekleştirdiğinizi ifade etmişsiniz. Bu sukukla ilgili de daha detaylı bir bilgi verirsiniz, özellikle bu kendinizin dışındaki kira sertifikası işlemleriyle ilgili nasıl bir amaç güdüyorsunuz, bunu da öğrenmekte fayda var.

Aynı zamanda, 62 yeni şubeye kavuştunuz, bu şubelerde çalışan personel sayımızı... Bu şubelerde çalışan personeli de muhtemelen geçmişte bankacılık tecrübesi olan kişilerden seçmeye gayret gösterdiğinizi düşünüyorum, özellikle katılım bankalarında çalışan personelden seçmeye gayret gösterdiğinizi düşünüyorum.

Şimdilik, sorularım bu kadar.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Dağlı, buyurun.

TAMER DAĞLI (Adana) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de öncelikle Emlak Katılım Yönetim Kuruluna ve Genel Müdürüne hoş geldiniz diyorum; yine diğer bürokrat arkadaşlara, Sayıştay mensuplarına ve KİT Komisyon üyelerimize de bu hafta için hayırlı çalışmalar diliyorum.

Sayın Vekilimin sorduğu soruya benim itirazım vardı esasında. Soru şekli şuydu: İşte “Sizin kredi komitesi üyeniz 3’iken, 3 yönetim kurulu üyesini daha Kredi Komitesine alarak 6 yaptınız, amacınız bunların oradan maaş alması mıydı, ücret alması mıydı?” Soru buydu, değil mi?

AHMET KAYA (Trabzon) – Birçok sorunun içinden biri de buydu ama muhatabı değildiniz sorunun yanı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Hayır, soru buydu, ben de dedim ki “Kredi komitesinden ücret alınmaz.” yani bu tamamen tahrik edici bir soruydu “Yanlış bir soru” dedim. Ha, Maliye Bakanlığının yönetmeliği dışında aykırı bir işlem varsa...

AHMET KAYA (Trabzon) – Bu sorunun nesi tahrik edici anlamadım ki, niye yanlış soru oluyor?

TAMER DAĞLI (Adana) – Ya, konuya gelmek adına yanlış yoldan...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

AHMET KAYA (Trabzon) – Sorunun doğru ya da yanlış olduğunun takdiri sizde mi Tamer Bey ya?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya, Sayın Vekili dinleyelim, Sayın Dağlı'yı dinleyelim lütfen.

TAMER DAĞLI (Adana) – Şimdi, Yönetim Kurulu üyesinin...

AHMET KAYA (Trabzon) – Böyle bir takdir hakkınız yok yani.

TAMER DAĞLI (Adana) – O zaman Yönetim Kurulu üyesinin Kredi Komitesinden maaş almadığını da araştıracaksınız, öyle geleceksiniz. Hem diyorsunuz ki “Belge elimde.” hem de konuşunca “Konuşmayın.” diyorsunuz.

AHMET KAYA (Trabzon) – Hayır, konuşma demiyorum ki.

TAMER DAĞLI (Adana) – Maaş almıyor ki zaten, o zaman araştırın soru o değil. Ben de diyorum ki Maliye Bakanlığının...

AHMET KAYA (Trabzon) – Benim sorduğum sorunun eleştirisi size düşmez diyorum.

TAMER DAĞLI (Adana) – Nasıl düşmez?

AHMET KAYA (Trabzon) – Düşmez tabii. O zaman sizin sorduğunuzu da ben eleştireyim, benim sorduğumu siz eleştirin; akşama kadar bunu yapalım, arkadaşlar öyle bizi dinlesinler.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya...

TAMER DAĞLI (Adana) – Hayır, bize dönüp söylüyorsun ama sanki bu maaşların muhatabı bizmişiz gibi. Ondan sonra da...

AHMET KAYA (Trabzon) – Sen dört maaş alıyor musun bir yerden ağabey? Sen bir yerden 3-4 maaş alıyor musun?

TAMER DAĞLI (Adana) – Ya, niye soruyorsun? Bilmiyor musun?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya...

AHMET KAYA (Trabzon) – Hayır, alıyorsan savun bunu, almıyorsan o zaman bir araştır; alanlar var mı, bunu bir araştır.

TAMER DAĞLI (Adana) – O zaman araştır, Kredi Komitesi...

AHMET KAYA (Trabzon) – Ben araştırdım, bu Komisyon vekili olarak soracağım size.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya, lütfen...

TAMER DAĞLI (Adana) – Ben şunu beklerdim bak: Eğer Kredi Komitesinin geç toplandığı ve kredilendirme sürecinin ağır işlediği konusunda bir eleştiri varsa Sayıştay raporlarında, o zaman Sayın Vekilimiz zaten söyledi. Kredi Komitesiyle ilgili aksaklık yoksa zaten diyecek bir şey yok ve teşekkür etmek lazım eğer iyi işliyorsan. Niye? Sayı fazla, Yönetim Kurulunda hep aynı derecede toplantı yapabiliyorlarsa, daha fazla kişinin bilançoları inceleyebilmesi, daha fazla kişinin firmayla ilgili yorum yapabilmesi, daha fazla kişinin kredilendirme sürecine katkıda bulunması o kredinin salahiyeti açısından, verimliliği açısından daha doğru değil mi? Bu anlamda teşekkür etmek lazım o zaman Yönetim Kuruluna.

AHMET KAYA (Trabzon) – Öbür bankalar niye 3 de bu 6?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Tamer’ciğim, bir şey söyleyeyim, sen devam et.

AHMET KAYA (Trabzon) – Bu durum içinde olsa bütün bankalar...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir şey söyleyeceğim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, lütfen dinleyelim.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, bir şey söyleyeyim devam etsin. Sayıştay diyor ki: “4 maaş ikramiye var.”

TAMER DAĞLI (Adana) – Ben onu söylemiyorum ki siz “Niye 3 kişiden 6’ya çıktı?” diyorsunuz, ben de bununla ilgili eğer diğer bankalarla Kredi Komitesinin toplanması sürecinde... Mesela, X bir katılım bankası, diyelim ki Türkiye Finans, haftada 2 kez Kredi Komitesini toplayabiliyor ama Emlak Katılım Bankası toplayamıyorsa o zaman biz şunu soracağız: Ya, Sayın Genel Müdür, siz niye 3 kişiyken 6 yaptınız da Sayıştay raporuna göre...

AHMET KAYA (Trabzon) – Tamer Bey, bu soruyu Sayıştay da sormuş. Sayıştay raporlarını okuduysanız aynı soruyu Sayıştay da sormuş yani “Etik değil.” dediğiniz soruyu Sayıştay da sormuş “Neden 3 olan yönetim 6’ya çıkarılmış?”

TAMER DAĞLI (Adana) – Geç toplanmış mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya, lütfen...

Arkadaşlar, lütfen, bakın lütfen konuyu dağıtmayalım.

AHMET KAYA (Trabzon) – İşte, Sayıştay uzmanı arkadaşlar orada, sorabilirsin.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, Başkan, ne dağıtıyoruz? Sayıştay da var işte, sorun.

TAMER DAĞLI (Adana) – Şimdi, yeni kurulmuş bir banka, 62 şube ve büyüyen gelişen bir banka.

AHMET KAYA (Trabzon) – Binlerce şubesi olan bankaların 3 tane, niye bu bankanın 6 tane? Bu masum bir soru yani gayet mantıklı da bir soru.

TAMER DAĞLI (Adana) – Sahada da son derece rekabetçi ve çalışkan bir banka. Hem Emlak Katılım, Emlakbankın bir devamı olarak geçmiş itibarını da sahada sürekli artıran bir banka. Ben bu anlamda teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdüre ve Yönetim Kuruluna. Ha, diğer arkadaşların maaşıyla ilgili konuları zaten her gün konuşuyorsunuz, varsa bir sıkıntı, hukuk yolu açıktır. Maliye Bakanlığının genelgesi vardır, buna aykırı bir maaş alan varsa bununla ilgili de gereken yapılır.

AHMET KAYA (Trabzon) – Neyle ilgili gereken yapıldı da onunla ilgili de yapacaksınız Tamer Bey, Allah aşkına ya?

TAMER DAĞLI (Adana) – Ama buradaki bankayla alakalı durum...

AHMET KAYA (Trabzon) – İdare et, geç.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ben şahsen, 6 kişiyle kredi komitesini toplayabiliyorlarsa ve başarılıysa da tebrik ediyorum yani batık riskini azaltır demektir bu. Bunu eleştirmek bana göre doğru değil.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Dağlı.

ATİLA SERTEL (İzmir) – O bir kişi niye girmemiş onu da sorsan.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Lütfen...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bir kişi niye girmemiş? 7’de 7 yapsalardı.

TAMER DAĞLI (Adana) – Komiteden almıyor zaten, niye...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Niye ya, 4 maaş alıyorlar, Sayıştay yazıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, söz vermedim, lütfen...

TAMER DAĞLI (Adana) – Komiteden almaz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Sayıştay yazıyor, 4 maaş alıyor.

AHMET KAYA (Trabzon) – Şurada yazılanları okumadın mı Tamer ağabey?

TAMER DAĞLI (Adana) – Komiteden almaz.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, bankadan alıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Sertel, Genel Müdürümüze soru sorduk, yanıtlayacak. Lütfen Sayın Sertel, söz vermedim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Ya, Sayıştay üyesi arkadaş bir cevap verebilir mi Tamer Bey’in bu...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, benim söz vermem lazım.

Sayın Kaya, lütfen...

AHMET KAYA (Trabzon) – İkna olmuyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Genel Müdüre sorduk biz, Sayıştaya sormadık ki! Lütfen...

AHMET KAYA (Trabzon) – Hakikat ortaya çıksın, derdimiz o.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin sorularını, görüşlerini dinlediniz. Şimdi, yanıt için sözü size vereceğim.

Buyurun, yanıt için söz sizde. Yazılı da vermek isterseniz yanıtlarınızı...

AHMET KAYA (Trabzon) – Sayıştay üyelerine de söz verilmesini talep ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – O takdir bana ait Sayın Kaya.

AHMET KAYA (Trabzon) – Tamam, ben talep ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Siz talep edebilirsiniz.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Sağ olun.

Şimdi, birçok soru tabii yazılı cevap gerektiriyor ama bu Kredi Komitesi tartışmasıyla ilgili ya da konuşmasıyla ilgili bir iki şey söylemek istiyorum: Ben 2020 Şubat ortalarında bu Bankaya geldim; bundan önceki hayatımın tamamı özel sektördeydi, kamu tecrübem de ilk defa bu anlamda bu bankada olmuş oluyor. Aynı senenin yani 2020 senesinin Temmuz ayına kadar Yönetim Kurulu üyeleri Kredi Komitesine de katılıyordu yani Yönetim Kurulu üyelerinin tamamıyla Kredi Komitesini yapıyorduk. Bu benim de istediğim bir şeydi çünkü ben de yeniydim, onlar da beni yeni tanıyorlardı. 2020 Temmuz ayında, sizin de bahsettiğiniz gibi, diğer bankalarda olan uygulamaya geçildi, 2+1; 3 üyeli kredi komitesi oluşturuldu yani dolayısıyla şubatta başladım, temmuza kadar, dört buçuk beş ay kadar Yönetim Kurulu üyelerinin tamamıyla Kredi Komitesi süreci yönetildi. Temmuz ayından sonra, Kredi Komitesi ayrıca ihdas edilerek Kredi Komitesinin yetkisindeki kredilerin görüşülmesi kredi komitesiyle sürdürülüyor, şu anda da böyle devam ediliyor.

AHMET KAYA (Trabzon) – 3 olan sayı neden 6'ya çıkarıldı? Bütün bankalarda sayı 3 iken sizde neden 6?

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Yani, ben başladığımda zaten öyleydi, ben de öyle olmasına itiraz etmedim. Neden etmediğimi tekrar edeyim...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Yani, 6'dan 3'e mi düşürdünüz, 3'ten 6'ya mı çıkardınız? Bakın, Sayın Kaya...

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – 6'dan 3'e düşürdük.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, bu dönem bizim denetlediğimiz değil.

AHMET KAYA (Trabzon) – İşte, bizim denetlediğimiz dönemde neden 3'ten 6'ya çıktı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Başkan, bizim denetlediğimiz dönem 2017-2018.

AHMET KAYA (Trabzon) – Tamer Bey'in dediği gibi olsa, bir fayda olsa 6'dan 3'e düşürmez tekrar.

TAMER DAĞLI (Adana) – Fayda var demiyorum, o zaman eleştirelim diyorum.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ya, Tamer, 2017-2018’i konuşuyoruz şimdi biz.

TAMER DAĞLI (Adana) – Anlamadım söylemek istediğini.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, bu yıl değil yani.

TAMER DAĞLI (Adana) – Benim de söylemek istediğim, verimliliği düşüren bir şeyse gereği yapılır.

AHMET KAYA (Trabzon) – Yapıldı işte, demek ki düşüren bir şeymiş, Sayıştay da o nedenle rapora yazmış.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayıştayın tespiti 2017-2018’de mi, 2019’da mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, 2017-2018. 2019’da tespit ediyor ama.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2019 efendim. E, tamam “2017-2018’i konuşuyoruz.” diyorsunuz ama lütfen, 2019’la ilgili tespiti Sayıştayın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – 2019’da tespit ediyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tamam, 2017-2018 değil yani.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Kurum 2019’da kuruldu zaten, 2017-2018’de zaten yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Buyurun Sayın Genel Müdürüm, söz sizde.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Tamam.

Dolayısıyla, Kredi Komitesi üyesi sayımız, ben dâhil 2 kişi daha, 3 kişiyle işliyor. Kredi Komitesi yetkisinin dışında kalan kararlar çünkü Kredi Komitesinin kredi yetki sınırları var, tüm bankalarda bu böyledir, onun üzerindeki kalan kararlar yine yönetim kurulunda görüşülmeye devam ediyor.

Dediğim gibi, soruların çoğuna yazılı cevap vermek durumundayım, rakamsal bilgiler istediniz ama aklımda kalan kısımlara, bir iki şeye cevap vermek istiyorum.

Yeni uyumu sordunuz, yeni uyumda değer tespiti yapıldı. Orada çok sayıda üye olduğu için, insanları rahatsız etmeden, insanların da huzurlarını kaçırmadan bir yöntem bulmak üzere çaba harcanmış bugüne kadar. Bir değer tespiti yapılmış, karşı tarafta görüşmeler yapılıyor, yakın zamanda tahsilat bekliyoruz. TOKİ tarafında mahkeme kazanılmış, tahsilat bekliyoruz. Karayollarında 1 milyon TL alacağımız kalmış, Karayolları itiraz etmiş, onun görüşmeleri devam ediyor. Bu bilgileri vermiş olayım.

Diğer sorduğunuz sorularda da dediğim gibi... O kısımlarla ilgili de izniniz olursa yazılı cevap vereyim çünkü dediğim gibi çok ciddi rakamlar içeriyor, bilgiler içeriyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Toplam tahsilat aklınızda var mı?

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Yok, aklımda yok.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, konuşmanız bitti mi Sayın Genel Müdürüm?

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Evet, bitti.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, bir de ayrıca, sektör payınızı ben merak ediyorum. Sektör payınız nedir?

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Katılım bankalarının sektör payı mı?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Tabii ki katılım, siz konvansiyonel banka değilsiniz, katılım bankaları içerisinde. Onu da...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Toplam içinde sizin payınız.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Hedefleriniz ne, önümüzdeki dönem açısından beş yıllık, on yıllık hedefiniz ne? Bu katılım bankaları içerisindeki aktif olarak büyüklük payınızı ne öngörüyorsunuz, bununla ilgili; şube sayısında kaç a ulaşacaksınız, orada hedefiniz ne; başka ne gibi enstrümanlar sunacaksınız, onlarla ilgili yani dışarıdan o fonları nasıl ülke içerisine çekebilirsiniz, bunlarla ilgili önümüzdeki döneme ait projeksiyonlarınızı da bizim üyelerimize yazılı olarak bildirirseniz memnun oluruz.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – İnşallah, tamam efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, şimdi Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ’nin 2017-2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketinin 3 Eylül 2018 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2017 yılı bilançosu ve 1 milyar 30 milyon 969 bin Türk lirası dönem zararı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2017 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye Emlak Katılım Bankası Anonim Şirketinin 19 Haziran 2019 tarihindeki genel kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 543 milyon 696 bin Türk lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Türkiye Emlak Katılım Bankası AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır, tüm katılımcılara ben teşekkür ederim.

Sayın Genel Müdür, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun, kısa ve öz.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Ben tüm taraflara katkılarından dolayı, yorumlarından dolayı teşekkür ediyor, herkese kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

Ben de işlerinizde kolaylıklar ve başarılar diliyorum, kolay gelsin.

TÜRKİYE EMLAK KATILIM BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ NEVZAT BAYRAKTAR – Çok sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Değerli Komisyon üyelerimiz; toplantımıza Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ’yle devam edeceğiz.

Ara vermeden devam edeceğiz.

TAMER DAĞLI (Adana) – Yönetim kurulu üyesi kredi komitesine katılıyor diye maaş almaz, ben bunu söylüyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Var, alıyor.

TAMER DAĞLI (Adana) – Yönetim kurulu kredi komitesine yetki devredebilir, yönetim kurulu yine toplanır. Hepsı birden büyük kredilere bakar, limitleri vardır.

AHMET KAYA (Trabzon) – 4 tane huzur hakkı almış adam, 4 tane.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – O toplantımız bitti Sayın Kaya, önceki toplantıydı, lütfen Sayın Kaya.

Ya, Sayın Deniz Yavuzılmaz'ı aratmıyorsunuz, lütfen.

AHMET KAYA (Trabzon) – Vekâleti bana verdi ağabey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ya, lütfen...

Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerinin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdürüm sizden başlamak üzere.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendini tanıttı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Genel Müdürüm, şimdi sunumunuzu yapmak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

2.- Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ'nin 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Sayın Başkanım, Komisyonun saygıdeğer üyeleri; EXİMBANK'la ilgili 10 slaytlık bir sunumu çok kısa sürede tamamlamayı planlıyorum. Hepinizin malumu olduğu üzere Türkiye'nin tek resmi ihracat destek kuruluşu olan EXİMBANK, 1987 yılından bu yana otuz dört yıldır mal ve hizmet ihracatı yapan ihracatçı firmalarımızı ihracat kredileri, alacak sigortası, alıcı kredileri ve riskten korunma enstrümanlarıyla desteklemeye devam etmektedir.

Bankamızı 2020 yılındaki gerçekleştirmeleri üzerinden kısaca özetleyecek olursak ihracatçılarımızın yapmış olduğu mal ve hizmet ihracatından tahsilat riskini bertaraf etmeleri için kendilerine sunmuş olduğumuz alacak sigortası ürününün ulaşmış olduğu hacim itibarıyla Türkiye'nin en büyük alacak sigortası şirketi konumundayız. Bankamız aktif büyüklüğüyle Türkiye'deki 55 tane banka arasında 9'uncu sırada yer almaktadır, 9'uncu, aktif büyüklüğüyle 9'uncu büyük bankayız. EXİMBANK'ta toplam kaynakların krediye dönüşme oranı yüzde 90'larda olduğu için kredi büyüklüğünde yani vermiş olduğu kredi hacmi açısından değerlendirdiğimizde de Türkiye'deki sıralamamız 8'inci sıraya çıkıyor. Bankamızın Moody's ve Fitch'den almış olduğu rating notları Türkiye genelindeki bankacılık sektöründeki bankaların almış olduğu rating notlarının bir not yukarısında, Türkiye ratingle bire bir aynı seviyededir, bu da bankanın aktif kalitesine vurgu yapmaktadır. Türkiye'de bankacılık sektöründe 2020 yılında verilen ihracat kredilerinin yaklaşık yüzde 51,4'ü EXİMBANK tarafından verilmiştir.

EXIMBANK, son yıllarda ihracatçımıza daha yakın olmak, onlara daha hızlı ve daha kaliteli hizmet vermek adına şubeleşmeye başlamıştır. Son yıllarda açılan şubelerle beraber şu an itibarıyla 22 şube ve 10 irtibat ofisiyle Türkiye genelinde ihracatçılarımıza hizmet vermekteyiz. Buradaki kriterimiz 1 milyar dolar üzerinde ihracatı olan illerde şube açmak, 1 milyar ve 500 milyon dolar arasında olan illerde de irtibat bürosu açarak ihracatçılarımıza hizmet vermenin gayreti içerisindeyiz. Şu an itibarıyla toplam çalışan sayımız 716 kişi.

Temel kalemler üzerinden bilanço ve gerçekleştirmelerine baktığımız zaman, aktif büyüklüğümüz yıl başından bu tarafa kurun da etkisiyle yüzde 15,8 artarak 237 milyar 62 milyon TL'ye ulaşmıştır. Son bir yıllık dönemde buradaki aktif büyüklüğümüzdeki artış yüzde 36,9 olarak gerçekleşmiştir. Vermiş olduğumuz nakdi krediler 2021 yılının ilk çeyreğinde yüzde 19 artarak 212 milyar 979 milyon TL'ye çıkmıştır. Yine, son bir yılda nakdi kredilerdeki gerçekleşme yüzde 43,5 artışa işaret etmektedir. Baktığımız zaman öz kaynaklarımız 31 Mart itibarıyla yılın ilk çeyreğinde 12 milyar 22 milyon TL'ye ulaştı; ödenmiş sermayemiz 9 milyar 270 milyon TL; takipteki krediler 509 milyon TL olarak gerçekleşmiş, bu 509 milyon takipteki kredinin kredilere oranı yani kötü kredi rasyomuz ise binde 2,4 olarak gerçekleşmiştir. Net dönem kârımız 643 milyon, sermaye yeterlilik rasyomuz da 19,59 olarak bankacılık sektörünün ortalamaları civarındadır.

2020 yılında EXIMBANK olarak ihracata vermiş olduğumuz kredi ve sigorta desteği 28,5 milyar dolar kredi, 17,1 milyar dolar sigorta olmak üzere 45,6 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir; bu, bir önceki yıla göre yüzde 4'lük bir büyümeye işaret ediyor. 2021 yılının ilk çeyreğine baktığımızda, ilk çeyrekte 6,1 milyar dolar kredi verdik ihracatçı firmalarımıza, yapmış olduğumuz sigorta da 5,1 milyar dolar. Şu an itibarıyla ilk çeyrekte 11,2 milyar dolarlık bir destek vermiş olduk, bu da 2020 yılının aynı çeyreğine göre yüzde 9'lük bir büyümeye tekabül ediyor. Burada dikkat çekici gelişme sigortanın toplam destekler içerisindeki payının arttığını görüyoruz. Sigorta gerçekten de EXIMBANK'ın ihracata vermiş olduğu destekler arasında en kilit ürünlerden bir tanesi. İhracatçı alacak riskini bertaraf ederek farklı pazarlara, farklı alıcılara alacak sigortasını kullanarak ihracat yapabilmekte. Bu pandeminin etkisiyle beraber firmaların alacak sigortasını daha fazla kullandıklarını görüyoruz.

EXIMBANK olarak stratejik önceliğimiz KOBİ ihracatçılarını desteklemek. Bunun amacı ihracatta tabana yaygınlaşmak, ihracatımızı tabana yaygınlaştırmak. Aynı zamanda KOBİ segmentindeki ihracatçılara baktığımızda kullanmış oldukları ithal girdi büyük firmalara göre daha düşük olduğundan dolayı, ihracattaki yaratmış olduğu katma değer diğer firmalara göre yüksek olduğundan dolayı KOBİ'lerin ihracattaki payını artırdığımızda Türkiye'nin dış ticaret açığının daha hızlı kapanacağına inanıyoruz. Bu yüzden KOBİ'lerimizi önceliklendiriyoruz. KOBİ'lerin şu an itibarıyla EXIMBANK'tan faydalanan ihracatçılar içindeki payı -müşteri sayısı adına söylüyorum- yüzde 76,1'e çıkmıştır. Toplamda tekil müşteri olarak hem kredi hem sigorta kullanan müşterilerimize baktığımızda şu anda ihracat desteklerinden faydalanan aktif müşteri sayımız 13.864'tür, bu yıl sonunda 12.271'di.

2020 yılı sonuna göre ihracatçı firma sayısında yüzde 5,8'lik bir artış olmuştur. Geçen senenin ilk çeyreğine göre mukayese ettiğimizde ki bu artış oranı, müşteri sayısındaki artış oranı yüzde 13 olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılının ilk çeyreğinde ilk defa EXIMBANK desteklerinden yararlanan 350 adet firmanın yüzde 90'ı KOBİ segmentindedir.

Şimdi, EXIMBANK olarak ürünlerimiz hakkında biraz bilgi vermek istiyorum. Demin de bahsetmiştim, ihracata yönelik bir kere nakdi kredi veriyoruz ihracatçımıza. Bu ihracata hazırlık kredileri, kısa vadeli ihracata hazırlık kredileri olabildiği gibi, orta vadede ihracata yönelik işletme finansmanı desteği, yine ihracata yönelik yatırım kredisi desteği sağlıyoruz. Onun dışında tabii ki en

önemli ürünlerimizden bir tanesi sigorta, demin de söylediğim gibi. İhracatçılarımız alacak sigortası yaptırarak tahsilat riski almadan çok sayıda ithalatçılara, farklı ülkelerdeki pazarlara ulaşarak rahatlıkla ihracatlarını artırebilmektedir bu ürün sayesinde.

Alıcı kredileri, özellikle burada yani ihracatçılarımıza yurt dışı pazarlarda rekabet avantajı kazandırmak adına yurt dışındaki alıcıların, ithalatçıların finanse edildiği, onların Türkiye’den mal almaya teşvik edildiği bir kredi metodu bu. Yine türev ürünlerle firmalarımızı hem emtia riskine hem de kur riskine hem de faiz riskine yönelik koruma amacıyla ürünleri kendilerine sunuyoruz.

İhracat kredileri hakkında bilgi verirsem; kısa vadeli krediler, özellikle burada Merkez Bankası kaynakları, reeskont kredileri ve sevk öncesi ihracat kredileri yoğun olarak kullanılmaktadır. Burada son zamanlarda faiz hassasiyeti nedeniyle EXIMBANK’ın sunmuş olduğu ürünlerden faydalanamayan ihracatçılara yönelik olarak katılım bankacılığına uygun sevk öncesi ihracat kredisi ve özellikle İslam Kalkınma Bankasından sağlamış olduğumuz faizsiz fonlarla beraber kullandığımız katılım finans yatırım kredisi desteğini yakın bir zamanda devreye aldık. Yine, demin de söylemiş olduğum gibi orta ve uzun vadeli ihracata yönelik işletme sermayesi kredisi ve yatırım kredisi veriyoruz. Ayrıca döviz kazandırıcı hizmetleri de EXIMBANK destekleri kapsamında ayrı bir yere oturtuyoruz çünkü hizmet ihracatını, döviz kazandırıcı faaliyetleri katma değeri tamamen, yüzde 100 yerli olduğu için özellikle desteklenmesi gereken bir alan olarak görüyoruz ve burada turizm kredisi, uluslararası nakliyat kredisi gibi ürünlerimiz var.

Demin de bahsetmiştim, alıcı kredileri; buradaki amacımız, Türkiye’den e-ihracat yapan firmalara yurt dışında rekabette avantaj kazandırmak ve proje finansmanı. Burada yurt içi bankaları üzerinden alıcı kredisi kullandırabildiğimiz gibi yurt dışı bankaları üzerinden de alıcı kredisi kullandırıyoruz. Yurt dışı proje finansmanlarıysa özellikle oradaki merkezî hükümetin garantileri altında, ülke kredisi altında yurt dışında müteahhitlik hizmetlerinde ihale alan firmalarımızın hak edişlerini EXIMBANK olarak ödeyerek oradaki ülkeleri borçlandırmış olduğumuz krediler. Bu anlamda son zamanlarda yapmış olduğumuz işlemlerden birkaç örneği burada sizinle paylaştık; Senegal’de, Kongo’da ve Etiyopya’da yapmış olduğumuz projeler. Biz burada son beş yılda yaklaşık olarak 2,8 milyar dolarlık limit tahsisinde bulunmuşuz; 1,1 milyar dolarlık kullandırım olmuş. Şu an itibarıyla alıcı kredileri ve ülke kredilerindeki risk bakiyemiz 800 milyon dolar civarında.

Evet, sigortayla ilgili biraz detaylı bilgi verecek olursak genelde 238 ülkeyi kapsayan üç yüz altmış güne kadar vadeli kısa vadeli ihracat kredisi yapıyoruz, ağırlıklı olarak kullanılan ürün bu. Buradaki almış olduğumuz prim tutarı sevkiyat tutarı üzerinden binde 3,3. Orta vadeli ihracat kredisi sigorta programı bir yıldan uzun vadeli oluyor, buradaki komisyon oranlarımız 3,1. Kısa vadeli yurt içi kredi sigortası; bir ihracatçımıza yalnızca yurt dışındaki tahsilat riskini değil, yurt içindeki alacaklarını da sigortalayarak, ihracatçımızı tahsilat riskinden kurtararak finansal sağlığını korumasını ve ihracatını düzenli olarak yapmasını sağlamak için yurt içindeki alacaklarını da alacak sigortası kapsamında değerlendirebiliyoruz.

Evet, şu an itibarıyla alacak sigortasında yani yurt içi ve yurt dışında 69 bin tane alıcıya limit tahsis edilmiş durumda. Bunlara tahsis edilen limit 12,9 milyar dolar. En son 2020 yılında da -söylemiş olduğum gibi- 17,1 milyar dolarlık alacak sigortası yaptırık. Bu yılki gidişatta bütçede hedeflediğimiz 21 milyar doların üzerine çıkmayı öngörüyoruz.

EXIMBANK olarak son bir yılda 4 yeni ürünü uygulamaya aldık. Bunlar yurt dışı teminat mektubu programı, burada yurt dışı müteahhitlik firmalarının, yurt dışında ihracata yönelik yatırım malı üreten firmaların ve gemi inşaat sektöründeki firmaların yurt dışına yönelik alıcılar nezdinde vermiş oldukları

avans, kesin ve performans teminat mektuplarını karşılamaya başladık. Buradaki amaç, firmalarımızın karşı taraflardaki gerekli teminatlarını sağlayarak daha fazla iş almasını ve bu şekilde Türkiye’den yapılan mal ve hizmet ihracatının artmasını sağlamak.

EXIMBANK’ta teminatların çeşitlendirilmesi noktasında son bir yıl içerisinde hayata geçirdiğimiz ürünlerden bir tanesi de sigortalamış olduğumuz alacakların bir teminat havuzu olarak değerlendirilip yapılan poliçenin vadesinden bağımsız daha uzun vadeli kredi kullandırdığımız sigortalı alacağa dayalı kredi programını da hayata geçirmiş olduk.

Aynı şekilde, -demin de bahsetmiştim- ilk defa İslam Kalkınma Bankasından sağlamış olduğumuz katılım bankacılığı prensiplerine uygun kaynakla beraber katılım finans yatırım kredisini katılım bankacılığı hassasiyeti olan ihracatçı firmaları desteklemek adına onların hizmetine sunduk.

EXIMBANK olarak sigorta tarafında şimdiye kadar sadece mal ihracatından doğan alacakları sigortalıyorduk, ilk defa hizmet ihracatından doğan alacakları da sigorta kapsamına aldık. Bununla ilgili hizmet sigortası poliçesini de yakın zamanda hayata geçirdik.

Önümüzdeki dönemde hayata geçirmek istediğimiz yeni ürünlerimiz ise, tabii ki dijitalleşme tarafında, gerek kredi online gerek kredi mobil tarafında, dijital sigorta platformu tarafında müşterilerimizin, ihracatçılarımızın bütün işlemlerini dijital ortamda takip edecekleri, başvurularını dijital ortamda yapabilecekleri alt yapıları önümüzdeki dönemde faz faz hayata geçiriyoruz. Bunların daha ileriki fazını da önümüzdeki dönemde hayata geçireceğiz.

Müstakriz fon uygulamasını da yakın bir zamanda yani aslında, ihracatçılarımıza EXIMBANK nezdinde bir hesap açarak; yurt dışında ihracat bedellerinin gelerek kredi borçlarını kapattıkları, aynı zamanda oradan havalesi yaptıkları bir altyapıyı ve buradan da ihracatçılarımızın gerek kur riskine “hedge” etmek için yapacakları ürünlerin, “forwad” ve opsiyon gibi ürünlerin de muhasebeleşeceği bir hesap altyapısını önümüzdeki dönemde hayata geçireceğiz.

Ben, sunumumu burada tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Teşekkür ediyorum beni dinlediğiniz için.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Biz de teşekkür ederiz Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, önerilerin görüşmelerine başlıyoruz.

Kurumun 2017 yılı alt komisyon raporunda 2, 2018 yılı alt komisyon raporunda 1 öneri bulunmaktadır.

2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi aynı mahiyettedir. Bu sebeple bu öneriler birlikte görüşülecektir.

Şimdi, 2017 yılının 1 no.lu önerisi ile 2018 yılının 1 no.lu önerisi aynı mahiyette olduğundan birlikte görüşüyoruz.

Öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 ve 2016 yıllarına ilişkin Sayıştay Başkanlığı raporlarında yer alan TBMM KİT Komisyonu toplantılarında gündemde kalmasına karar verilen; Bankanın 4565 müşteri numaralı firmaya “Gemi İnşa Ve İhracatı Finansman Programı” kapsamında kullandığı ve daha sonra takibe intikal eden toplam 19 milyon Avro tutarındaki anapara kredi işlemiyle ilgili olarak Sayıştay Başkanlığının özel incele raporundaki tespitleri üzerine;

Başbakanlık Makamının 30/06/2012 tarihli ve 60 sayılı Olur’larına bağlanan 6/6/2012 tarihli 35/12-63 sayılı Soruşturma Raporu uyarınca idari, mail ve cezai işlemlerin tekemmülüne teminen ilgili mercilerce işlemlerin tesis ettirilip sonuçlandırılması;

Donuk alacaklarda izlenen firma kredilerine karşılık teminat olarak alınan gayrimenkul rehinleri ile borçlu ve kefilleri hakkında yürüten takiplerin semeresiz kalması (borç ödemeden aciz belgesine bağlanmış olması) hâlinde, kredinin açılış ve işleyişine yönelik gerçekleşen banka mevzuatına aykırı eylemler nedeniyle kredinin tahsil edilemeyen kısmının sorumluluğu bulunanlardan tahsili hususunda, zaman aşımı süreleri de dikkate alınarak mali sorumluluk davası açılması.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, yanıt için buyurun Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Sayın Başkanım, değerli komisyon üyeleri; uzun yıllardır Sayıştay raporunda bahsedilen kredi, gemi inşa sanayine yönelik olarak kullanılmış olan bir kredi. Zamanında, gemi inşa sektörünün en parlak olduğu dönemlerde bu firma 29 tane gemiyi inşa ederek ihracatını gerçekleştirmiş. Sonrasında, 2008’de yaşanan global kriz ve sonrasında tabii ki uluslararası ticarete de yaşanan daralmaya paralel özellikle Baltic -Dry Endeksi’nde- Kuru Yük Endeksi’nde yaşanan düşüş taşımacılık tarafında da özellikle gemi taşımacılık tarafında sektörün ciddi anlamda daralma yaşamasına yol açmış. Buradaki sipariş iptalleriyle beraber firma güç durumunda kalmış.

Şimdi, bu kredinin kullanılması ve sonrasındaki takip edilmesi aşamasında bankanın kendi içerisindeki teftiş kurulu da krediyle ilgili süreçleri denetlemiş ve oluşturmuş olduğu raporda bütün süreçlerle ilgili hem kullandırma aşaması hem de takip aşamasında bankacılık teamülleri ve uygulamaları açısından herhangi bir uygunsuzluk tespit etmemiş, raporunda da bunu zikretmiş. Daha sonra, konu Sayıştay raporuna girdikten sonra Başbakanlık Teftiş Kurulu bunu BDDK’ya soruyor ve BDDK da bu dosyayı tekrar inceliyor ve bir rapor oluşuyor, rapor da BDDK’da değerlendiriliyor, Kurul da aynı şekilde bankacılık teamülleri açısından kredinin kullanılması esasları ve uygulamasında herhangi bir olumsuzluk ve suç unsuru olmadığı noktasında bir karar alıyor. Ben bankaya geldikten sonra Sayıştay tarafı bu kurul kararının kendileriyle paylaşılmadığını ifade etmişti. BDDK’yla yapmış olduğumuz görüşme sonucunda...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2019 mu?

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – ...16 Aralık 2019’da bu Kurul kararı Sayıştaya gönderildi. Dolayısıyla, hem Sayıştayın hem BDDK’nın yapmış olduğu denetim ve almış olduğu Kurul kararı gereğince hem banka içerisinde kendi teftiş kurulunun kredi süreciyle ilgili yapmış olduğu denetimde de yani bankacılık usul ve uygulamalarına, teamüllerine aykırı bir durum olmadığı tespit edildiğinden dolayı biz bunun gündemden düşürülmesini arz ediyoruz.

Şimdilik söyleyeceğim bu kadar Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, ona biz karar veririz Komisyon olarak Sayın Genel Müdürüm.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Arz ediyorum Başkanım zaten.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, Sayın Tuncer, Buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, kıymetli vekil arkadaşlarım, Sayın Genel Müdür, katılımcılar; hoş geldiniz.

Burada, Sayıştay bu hususu değerlendirirken sadece bankada kredi kullandıran ilgililer, bu krediyle ilgili işlem yapan çalışanlarla ilgili bir işlem yapıp yapılmamasının üzerinde duruyor. Alt komisyonda da bunu detaylı tartışmıştık. Burada kısaca değineceğim; Sayın Genel Müdür “Soruşturma raporlarında burada herhangi bir kasıt ya da suç unsuru bulunamamıştır.” sonucu çıkıyor dese de aslında, değişik, farklı raporlar var, Başbakanlık makamının raporları var Sayıştayın üzerinde durduğu ettiği özellikle

raporu. Onunla ilgili herhangi bir işlem yapmamasını Sayıştay burada eleştiriyor ve rapor hâline getiriyor çünkü banka, alacağının çok cüzi bir miktarını burada almış durumda, geri kalan miktarı da alma şansı yok çünkü ortada artık böyle bir firma yok, aciz belgesi almaya yani borçtan kurtulma belgesi almaya uğraşıyor. Bunu da banka yine kendisi yapmaya çalışıyor ve burada da zaten Sayıştay sonucunda şöyle diyor: “Kredinin açılış ve işleyişine yönelik gerçekleşen banka mevzuatına aykırı eylemler nedeniyle...” Sayıştayın bu tespitleriyle birlikte devletin değişik soruşturma kurumlarının da bu yönde verdiği raporlar var. Bu zararların tahsilini ve zaman aşımı sürelerinin geçirilmemesini istiyor. Muhtemelen zaman aşımı süreleri de geçmiştir diye düşünüyorum çünkü aradan bayağı uzun bir süre geçmiş. Sayıştayın söylediği hususlar bunlar. İzlemede kalmasında fayda olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Sayın Tuncer, teşekkür ediyorum.

Sayın Yaşar, buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bankanın değerli yöneticileri sizler de hoş geldiniz.

Şimdi, Sayıştay zaten kendi önerisinde diyor ki: “Donuk alacaklarda izlenen firma kredilerine karşılık teminat olarak alınan gayrimenkul rehinleri, borçlu kefilleri hakkında yürütülen takipsizlik semeresiz kalmaz.” Yani diyor ki: Siz bu krediyi tahsis ederken şu iddiayla yaptınız gemi inşaat ve ihracat finansman programının 10’uncu maddesine göre kredi kullandırılması için sayılan şartlar arasında firmanın ticari moralitesi -yani demek ki firma mali analizi itibarıyla yeterli bulunmalı yani kredinin veriş kaynağı bu ticari moralite ve mali analiz raporlarının yeterli bulunması gibi şartlar getirildi. Şimdi, neticede, bu, borcun ödenmişliğini orta yerden kaldırmıyor velev ki Başbakanlık Teftiş Kurulu dedi ki Bankanın krediyi vermesiyle ilgili yani işleyiş açısından bir sorun yok. “Yok” demiş olması bu borcu tahsil etmiş olmuyor yani, biz bunu nasıl gündemden kaldıracamız, sineye mi çekeceğiz, böyle bir para yok mu diyeceğiz? Şimdi, bu para öyle sıradan bir para değil. Dolayısıyla bu Sayıştayın önerisi zaten sonuç itibarıyla, kredinin tahsil edilemeyen kısmının sorumluluğu bulunanlardan tahsili hususunda zaman aşımı süreleri de dikkate alınarak mali sorumluluk davasının açılmasını Sayıştay öneriyor. Dolayısıyla, işlem gerçekleşmemiş, para tahsil edilmemiş ve bu da çok ciddi bir para. Detaylarına burada girmeye gerek yok genel üzerinde zaten konuşuruz. Dolayısıyla, bu borç tahsil edilene kadar doğal olarak izlememiz lazım ki sonucunu hep beraber görelim. Dolayısıyla izlemede kalmasını teklif ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederiz Sayın Yaşar.

Sayın Sertel buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Ben de arkadaşlarıma katılıyorum. Şimdi, ben bir konut kredisi çekmek için bankaya gittiğimde onun teminatı olarak mutlaka eski bir konutun var mı, yok mu diye soruyorlar, sonra onu ipotekliyorlar yani tam karşılığında malı, mülkü aldığı noktada sana kredilendirme yapıyor, bunu yapmayan banka yok. Şimdi, burada, Sayıştayın o donuk alacaklarda izlenen firma kredilerine karşı teminat olarak alınan gayrimenkul rehinleri ile borçlu ve kefilleri hakkında yürütülen takiplerin semeresiz kalması yani borç ödemelerinin aciz kalması, burada o zaman bankanın gerekli tedbiri almadan kredilendirme yapmasını da doğuran bir neden gibi görünüyor. Yani burada “Kredinin tahsil edilemeyen kısmının sorumluluğu bulunanlardan, tahsili hususunda zaman aşımı sürelerini de dikkate alarak mali sorumluluk açmak lazım.” diyor Sayıştay. Öyle olmazsa siz kredileri neye göre, hangi kıstasla, nasıl verdiğiniz noktasında sorumsuz olursunuz. Yani bir sorumluluk duyulması lazım, burada bir sorumluluk var. Tabii, bu firma batmış, gitmiş herhâlde firmanın adı falan da kalmamıştır mutlaka,

firma kime ait o da çok önemli değil ama burada bu gemicilik sektörüyle yapılan kredilendirme de bir ihmal olduğu tespit ediliyor. Zaten paranın tahsil edilememesinin nedeni de o. Bana göre de eğer bu zaman aşımına uğramadıysa, mutlaka takip etmek lazım, eğer zaman aşımına uğradıysa da buna ilişkin sorumlu olanlarla ilgili de bankanın gerekli açıklamayı yapmasının yanı sıra, gerekli mali sorumluluk davasının da açılmasını getirmek lazım çünkü bu işin sorumluluğu olmazsa sorun büyük olur yani bugün bunu kapatırsınız, BDDK dersiniz, Bakanlığa yazdık dersiniz, Bakanlıktan böyle bir yanıt geldi dersiniz, “Bakanlık kapatın üstünü” dedi, kapatırsınız bu yara başka bir yerde yeniden açılabilir. Onun için, özellikle, ben, Sayıştayın önerisinin takipte kalmasının ve izlenmesinin bu olayın sonuçlandırılmasında yararını gördüğümü ifade ediyorum.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Sertel.

Sayın Dağlı buyurun.

TAMER DAĞLI (Adana) – Ben de Eximbank Genel Müdürü ve Yönetim Kuruluna yine daire başkanı arkadaşlara, bürokrat arkadaşlara hoş geldiniz diyorum.

Şimdi, tabii, burada, Sayıştayın raporunda ve Sayın Genel Müdürümüzün bu konudaki ifadelerinde şu net: Bir kere, bankalarda kredilendirme süreci bellidir, belli yetkilerde şubeler yetki devralmıştır, belli bölgelerde yetki devri vardır yani yönetim kurulu yetkisini aşağıya doğru devreder bu yönetim kurulu yetkisinde bir kredi ve bu kredi verilirken firmanın moralitesi ve kredibilitesi esas teşkil eder ve firmanın bankayla olan geçmişi de esas teşkil eder. Dolayısıyla, firmanın geçmişinde yaklaşık 30 gemi işi yaptığı yani 30 gemi kredisini, Eximbank’tan kullandığı ve hiç aksatmadan ödediği gözüküyor ve bu kredilerin hepsinde de yine gemi rehini var yani ekstra bir teminat yok. Dolayısıyla, firma kendini ispatlamış o ana kadar ve o yılları çok iyi biliyoruz ki özellikle çelik fiyatlarında daha sonraki düşüşler ve birdenbire 14-15 milyon dolarlık gemilerin 2-3 milyon dolara düşmesi ve gemicilik sektörünün navlun gelirlerinin düşmesiyle beraber tamamen krize girmesiyle alakalı bir sıkıntı yaşandı. Bundan dolayı bu firma da bu sıkıntıyı yaşıyor ve ister istemez banka böyle bir riskle karşılaşılıyor. Banka yönetim kuruluyla ilgili bankanın İç Teftiş Kurulu bir çalışma yapıyor “Bu kredinin tahsisi aşamasında bütün bu değerlendirmeler yapılmış mı?” diyor ve iç denetimde bir aksaklık olmadığı tespit ediliyor. Başbakanlık Teftiş Kurulundan bir inceleme isteniyor ayrı bir şey, bağımsız bir yer; o da araştırmasını yapıyor orada da bir usul hatası veya hatırla da bir suiistimal olmadığı gözüküyor. Dolayısıyla, biz, şimdi, şu anda, şunu konuşuyoruz: Tahsil kabiliyeti hiç olmamış veya bundan sonra da olmayacak. Belki Orhan Abi bilir, o dönemde Adana’da da 1-2 yatırımcı gemi aldı, ben o zaman bankacıydım, benim üzerimden alsın diye çok uğraştım ama -isimde vereyim- Garanti Bankası üzerinden aldılar, 17 milyonluk gemiyi daha sonra 2 milyon dolara sattı, 15 milyon dolar zarar etti alan arkadaş. Şimdi, böyle bir durumda tahsil kabiliyeti yokken, bankanın tek çaresi haciz vesikasına bağlamakken biz bunu yıllarca takip etmek ne olacak, sonuç değişecek mi? Bana göre değişen bir şey yok çünkü sorumluluk anlamında bir hata yok hem Başbakanlık Teftiş Raporu’nda yok, hem bankanın İç Teftiş Raporu’nda yok. Dolayısıyla, bu çerçevede değerlendirilmesini rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Tamer Bey.

Sayın Öztürk, buyurun söz hakkı sizde.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan teşekkür ederim.

Şimdi, sadece bu bulgu dışında diğer bulgulardan da gördüğümüz kadarıyla bankanın genellikle takip, tasfiye ve tahsilat konusunda problemlili olduğu görülmekte. Tabii ki burada geçmiş dönemde gemi sektöründe yaşanan sıkıntı öngörülemezdi fakat firmadan yeterli teminat alınmadığı için kredinin tahsilatının da âdeta imkânsız hâle geldiğini de görmek lazım. Bunun dışında, yine diğer bulgulara da baktığımızda, bir tanesi kendi bölgem Denizli’de, bir tanesi de yakın bölgem Uşak’ta buna benzer sıkıntıları görüyoruz. Örneğin; Denizli’de firma batmış ama bu firma iflas erteleme başvurusunda bulunduktan dört ay sonra ve iflas kararından iki ay önce katetmesi, kredi verilen müşterilerin ödeme süresinde faaliyetinin yakın takipte bir zafiyetin yaşandığını da banka adına göstermekte. Ayrıca, Uşak’taki firmada da geçmiş dönemde Bank Asya üzerinden teminat mektubu alınmış ama Bank Asya’nın faaliyet izni kaldırılmış olmasına rağmen bu adı geçen bankadaki teminat mektubu yerine firmalardan teminat mektubunun değiştirilmesi veya ilave teminat mektubu talep edilmesi gibi konuları bankanın yeterli şekilde takip etmediği, dolayısıyla verdiği kredilerin arkasından bu konulardaki sıkıntıları takip etmediği görülmekte. Bu anlamda, bankanın genel amacı ülke genelinde ihracatımızı artırmak, ülkenin ihracat çeşitliliğini artırmak, ihracat yapan kuruluşlara destek vermek ama bir yandan da sonuçta bankacılık faaliyetleri çerçevesinde bunları yaparken kredibilitesi olmasını ve sağlıklı bir şekilde kendini teminat altına alabilmesine dikkat etmesi gerektiğini neredeyse Sayıştay bulgularının tamamında bu konuda sorunlar olduğunu, tahsilat konusunda sıkıntılar olduğunu göstermekte.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ederim Sayın Öztürk.

Bedri Bey, tekrar söz mü istediniz?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki, buyurun Sayın Yaşar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Şimdi, bu tahsil edilemeyen alacaklarla ilgili Tamer Bey’e ilave şunu söyleyeyim: Mesela, varlık şirketlerine satıyorlar tamam, bunun hiç olmazsa gündeminden düşer yani, der ki: Biz bunu varlık şirketine sattık yüzde 5-10 neyse, o otomatikman gündeminden düşer ama bu alacak burada görüldüğü sürece muhakkak takip edilmesi lazım. Ben bu konuda Sayıştayın görüşünü de merak ediyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Evet, başka söz yoksa Sayıştaya söz vermek istiyorum bu konuda.

Buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkanım, dediğim gibi çok uzun süreden beri takip etmiş olduğumuz, KİT Komisyonunun da gündeminde olan bu firmayla ilgili bizim raporlar tabii 2009’dan beri devam ediyor, dediğim gibi sıkıntılar var. Bu “birinci dilimi” dediğimiz bu konularda işlem yapması gereken kurumumuz BDDK; BDDK’nın 2012 yılında aldığı bir karar var, o karar elimizde ama bu karar bize maalesef 2019 yılında ancak gelebildi, yani, komisyonlarda da görüştüğümüz hâlde bu karardan bizim ancak 2019 yılında yaptığımız bir resmî yazışma sonucunda haberimiz oldu. Dolayısıyla, bu bulgunun, önerinin aslında birinci tiresinin gereği BDDK tarafından yerine getirilmiş oldu yani yapılacak bir işlem olmadığına dair BDDK’nın kararı var. İkinci kısım, tabii, bu firmadan geçmiş yıllarda 2 gemi bir de Riva’daki arazi dolayısıyla yaklaşık 10,6 milyon liralık bir tahsilat yapılmış. Şu anda fiilî durum, 2019 sonu itibarıyla rakam 33 milyon civarında da alacak şeyimiz var yani demek ki yaklaşık 40 milyon liralık bir alacağın 10 milyonu tahsil edilmiş, 33 milyonluk kısmı henüz tahsil edilmemiş, bekliyor. Firma da maalesef öyle anlaşıyor ki yok.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Öneriniz nedir? Önerinizi alalım nihayetinde.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Vallahi, tabii ki gönül şunu arz ediyor... Sayın Başkanımız da böyle bir görüşmemizde söylemişti “Bankalarda çare tükenmez; tahsil ederler, bir şekilde bulurlar, alırlar.” demişti. İnşallah bulur, alırlar diye ümit ediyorum ama biraz zor gibi gözüküyor. Sonuçta, biz Komisyonumuzun takdirine sunuyoruz efendim, ne diyelim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Kanaatiniz nedir bu konuda?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Vallahi biz izleyelim diyelim, Sayıştay olarak izleyelim de ama ne olur onu bilemiyorum yani tahsilat konusunda tabii firmanın kabiliyeti önemli.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Kıymetli Sayıştayımız zaten biz size görüşünüzü soruyoruz, onun üzerinden oylama yapacağım zaten arkasından. Siz görüşünüzü söyleyin.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Biz Sayıştay olarak izlemek niyetindeyiz.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Tamam, teşekkür ediyorum.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, 2017 yılının 2 numaralı önerisini okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – 2017 yılı Sayıştay denetim raporunda yer alan diğer bulgu ve önerilerin yerine getirilmesi.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Peki.

Sayın Genel Müdürüm size söz vereceğim cevaben.

Buyurun.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Şimdi, Sayın Başkanım, öncelikle şunu söyleyeyim.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Hayır, hayır, şimdi çok teferruata girmeyelim, sadece 2017 2 no.lu önerisiyle ilgili söz hakkı verdim size.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Yani, şunu söylemek istiyorum bir kere: Eximbankta kredilendirme süreciyle ilgili ifadeler oldu. Eximbankta şu anda kötü kredi oranı dediğimiz yani tahsil olacak alacaktır takip edilen kredilerin toplam kredilere oranı binde 2,4 yani bu bankacılık sektöründe yüzde 4'lere yakın bir seviyede. Eximbankta bir kredi tahsil edilirken ihracatçı firmanın kredibilitesi ve hangi teminat şartlarıyla çalışılacağı noktasında gerçekten bir hassas süreç işletiliyor ki bankanın aktif kalitesi bu anlamda bankacılık sektörüyle mukayese edildiği zaman katbekat iyi durumda kötü kredi rasyosu anlamında, bunu bir kere söylemek istiyorum.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Kıymetli Genel Müdürüm, zaten size 2018 önerilerinden sonra genel bir söz hakkı vereceğim, orada bütün açıklamalarınızı yaparsınız zaten.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Tamam.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – 2017'nin 2 no.lu önerisiyle ilgili cevabınızı alayım ben.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Tamam Başkanım, hemen söylüyorum.

Bankanın takip hesaplarında izlemiş olduğu kredilerin takip edilmesi ve tahsil edilmesi yönündeki soruya vereceğimiz cevapta Başkanım sadece bu çeyrek itibarıyla...

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Hayır, Sayın Genel Müdürüm 2017’nin 2 no.lu önerisi genel bir öneridir. Açıklamanızı okursanız, bir cümlelik bir açıklamanız var zaten sizin orada.

TÜRKİYE İHRACAT KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Başkanım, cevabımız: Diğer bulgu ve öneriler yerine getirilecektir.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Önerinin Sayıştay tarafından izlenmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın üyeler, diğer bulgu ve önerilerden görüşülmesini talep ettiğiniz öneri var mı?

ATİLA SERTEL (İzmir) – Yok.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Yok. Teşekkür ediyorum.

Böylelikle 2017 yılı önerilerinin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi, 2018 yılı önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz. Kurumun 2018 yılına ait 1 numaralı önerisini görüşmüştük. Böylece tüm önerilerin görüşmeleri tamamlanmış bulunmaktadır.

Sayın Genel Müdürüm, sayın üyelerimizce sorulan sorulardan yazılı olarak cevap verilmesini gerektiren konularla ilgili cevaplarınızı tutanakların Türkiye Büyük Millet Meclisi “web” sayfasında yayınlanmasından itibaren on beş gün içerisinde üyelerimize Komisyon Başkanımız aracılığıyla iletebilirsiniz.

Şimdi, geneli üzerinde söz almak isteyen üyelerimize söz vereceğim.

Değerli üyeler, ancak bu sözü bir kere vereceğiz, lütfen söz sırası geldiğinde zamanı daha etkili kullanmak adına bütün konuşmanızı yapmanızı sizlerden rica ediyoruz.

Sayın Sertel ilk söz sizin, buyurun.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Bedri Bey’in konuşması varmış Genel Kurulda ona hakkımı devrediyorum Sayın Başkanım.

OTURUM BAŞKANI NEVZAT ŞATIROĞLU – Tabii ki, tabii ki. Teşekkür ediyorum.

Sayın Yaşar buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Eximbankın değerli yöneticileri, değerli arkadaşlar; tabii Eximbank gördüğü fonksiyon itibarıyla çok ciddi sorumluluklar taşıyor. Şimdi, burada yaptığınız faaliyetleri anlattınız ama bizim de aslında üzerinde durmak istediğimiz temel mesele şu: Bu verdiğiniz kredilerle ilgili istediğiniz teminatların çoğu firma tarafından yerine getirilmekte çok ciddi sorunlar yaşanıyor. Mesela, siz yurt dışı müteahhitlik hizmetlerinden bahsettiniz; yurt dışında müteahhitlerin alacakları var yani onları sizin üzerinizde temlik verir gibi verip kredi kullanmaları lazım, mümkün değil, varsa da sizde çok az örnekler var. Ben sana söyleyeyim: Türkmenistan’da sıfır çektiniz, kimse yok yani hani örnek istiyorsunuz ya. Şimdi, bu böyle olmalı yani şöyle söyleyeyim: Eğer bir ülkenin iş adamı şu veya bu, bunun adı müteahhit olur, yatırımcı olur, üretimci olur gittiği zaman uluslararası arenada herkes bankasıyla beraber gidiyor ama bizimkilerin hepsi yalın kılıç gidiyor yani, bugün, biz, Çinli firmalarla niye rekabet edemiyoruz? O ülkelerin de “exim”leri var, bankaları var, ihracatçı kredileri var; onların açtığı kredilerle gidiyor. Siz, şu an, işte belli ülkelere kredi açıyorsunuz, o kredileri de bizim firmalarla beraber kullandırmaya çalışıyorsunuz. Maalesef bunların kullandırılmasında bile çok ciddi sorunlar yaşıyoruz, bu yurt dışı müteahhitlerden bahsediyorum.

İki, şu an yurt dışı müteahhitlerin alacakları var, Türkiye’de de çok ciddi borçları var. Ne oluyor? Siz bu alacaklarını bir şekilde temlik alabilmeniz, devletler üzerinden bu borçlanmayı temlik alabilip onların ödemelerini yapabilseniz sistem inanılmaz derecede rahatlayacak. Çünkü bu müteahhitlik hizmetlerinden elde edilen gelirler çift yönlü gelirler, daha çok yaptığı hizmetlerle ilgili götürdükleri malzemelerin yüzde 70’ini, 80’ini Türkiye’den götürüyorlar. Hem biz malzeme satmış oluyoruz hem de bu hizmetlerin karşılığında ülkemize çok ciddi gelirler elde ediyoruz. İkincisi, gittikleri yerlerde özellikle hem ticaret ateşelerinin hem de Eximbankın yöneticilerinin -yani yurt dışı faaliyetlerinizi bilmiyorum bulunduğunuz yerden yönetiyorsunuz ama- bence ticaret ateşelikleriyle birebir iç içe olması lazım, onların yanında hareket etmek lazım. Siz mesela, teminat mektubu... Övünüyorsunuz, diyorsunuz ki: Bizim riskli kredilerimiz binde 2,4, bankacılık arenasında da işte yüzde 3, yüzde 2, 4’e kadar işte, onlarda 4’le kendilerini özdeşleştiriyorlar. Dolayısıyla, küçük işletmelerin teminat mektubu alabilmesi için bankaya yedi sülalesini ipotek vermesi lazım ama onun yerine sizin geliştirmeye çalıştığınız diğer argümanla çözülebilir, mesela sigortayla. Şimdi, sigorta üzerinden dediğiniz zaman, mesela bu kredilerin ne kadarını sigorta üzerinden kullanıyorsunuz? Büyük işletmelerin bu tür alt yapıları var, önemli olan küçük ve orta boy işletmeleri bu hizmetlerden istifade ettirebilirsek Türkiye’nin ihracatına ciddi katkılarda bulunmuş oluruz yani teminat mektubu alamadığı için çoğu orta boy işletme maalesef sizden kredi kullanmakta sorun yaşıyor. Tabii, bunları aynı zamanda da yönlendirmek gerekir, sizin uzmanlık alanınız bu, mesela, bunu dünyada tarayıp belli sektörlerde onları eşleştirmek de gerekir yani nerede neye ihtiyaç varsa; zaman zaman ticaret odaları, sanayi odaları ticaret ateşelikleri marifetiyle bunlar geliyor ama zaman zaman ihracatta bu işin seyriyle ilgili bile çok ciddi sorunlar yaşanıyor. Dolayısıyla, bu manada sizin de desteklerinize çok ciddi oranda ihtiyaç var.

Yine, müteahhitlik hizmetleriyle ilgili mektup verdiğinizi söylüyorsunuz. Mesela ne kadar mektup verdiniz? Sizden mektup almak var ya inanın deveye hendek atlatmaktan daha zor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Haksızlık.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - Şu an, uluslararası arena bir de mektubu tanımıyor yani bugün Türkiye’deki bankaların verdiği mektubu tanımıyor. Biz yabancı bankalara “A class” bankalara yerli bankalardan mektup vereceğiz, o “A class” bankaların mektubunu alıp götürüp 3’üncü dünya ülkelerine vereceğiz; komisyon üstüne komisyon. Dolayısıyla, bu alanda da muhakkak belli bir çalışmalar yapmak lazım. Bu mektupları verirken de bir miktar bunların işte... Asıl mesele şu: Bütün bu iş görüşmeleri biraz da devletin nezaretinde olsa, devletin bilgisi dahilinde olsa ki oluyor ama mesela iş alındığı zaman tümüyle Hazineye müracaat ediliyor, iş alındı belgeleri var, bunların üzerinden gidilip belki bir yol çözülebilir. Şimdi bu boşluğu ne dolduruyor biliyor musunuz? Şimdi, son dönemde ihale kaybetmeye başladık, neden kaybediyoruz? Bu Cayman Adaları’nda şirketler var, mektup veriyorlar, o mektuplarla bizimkiler Balkanlarda -özellikle şu an çok ciddi işler var, Balkan ülkelerinde iş yapan arkadaşlarımızın bu yönde talebi- 3 tane iş almışlar ama oradan götürdükleri mektupta banka adı var ama şimdi bankanın genel müdürünü bile bulamıyorlar ki bu mektup, tamam, doğrudur, bankadır, karşılığı vardır deyip de işi yürütsünler. Bakın, ne hâle düştük. Dolayısıyla, eğer Türkiye Cumhuriyeti devleti olarak -Balkanlarda şimdi çok ciddi fonlar var, Türkiye inşaat sektörünün çok ciddi birikimleri var- eğer bu manada teminat verilebilir, teminatın önü açılabilirse, muhakkak garantiye alınsın yani Avrupa’daki işlerde çok fazla problem olmuyor, ödemelerinde çok fazla problem olmuyor, iş almada problem var yani kaliteyle, birikimle çok ciddi mesafeler katedebiliriz.

Bugün, zaten ilk 250’nin içerisinde de çok ciddi inşaat firmaları var, bunların hepsiyle de hakikaten gurur duyuyoruz. Onun için, size çok iş düşüyor yani hem ihracat kredileri açısından hem müteahhitlik hizmetleri açısından hem de diğer hizmetler açısından. Burada, tabii, verilen krediler var o da Bank

Asya'nın mektubunun geçerli sayılmaması, siz yine mektubu almışsınız ama mektup geçerliliğini yitirdiği için tahsil edemediniz. Ondan daha ziyade, bizim önümüzün açılmasına yönelik, ihracatın artışına yönelik, önümüzdeki döneme yönelik faaliyetleriniz yani hedefleriniz olmalı yani 2022, 2023, 2025. Gerçi hükûmetin verdiği hedefler de çok fazla tutmuyor; 2023'de 500 milyar hedefliyorduk ama yaya kaldık, bildiğim kadarıyla, şu an 178'lerdeyiz geçen yıl itibarıyla, bu sene, inşallah 200 milyar doları geçeriz yani demek ki 2023 hedefini tutturma şansımız mümkün değil, görünen o zaten ama muhakkak bu yönde bankanın da hedeflerinin olması lazım, bunlarla ilgili bize bilgi verirsiniz, mesela bu bahsettiğiniz İslami hassasiyeti olan firmalarla ilgili. Tabii, ihracat rakamları olarak rakamlar düşük inşallah alan biraz daha açılır o konuda da zaman zaman problemler yaşanıyor.

Ben önümüzdeki dönem hedeflerinizi sizden yazılı olarak cevaplamanızı isterim, sorularına yazılı cevap verebilirsiniz.

Sayın Başkanım, benim Genel Kurulda konuşmam olduğu için ayrılacağım.

Ben yaptığınız işlerde başarılar diliyorum. İnşallah sizlerin sayesinde biz 500 milyarı yakalarız, dünya gözüyle o rakamları da görmüş oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Yaşar.

Buyurun Sayın Sertel.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Sayın Genel Müdür, ben bazı sorular soracağım, o sorulara yazılı olarak yanıt verirsiniz ve ayrıntılı yanıt verirsiniz çok memnun olacağım.

Bu takibe düşen çok sayıda kredinin teminat mektubunun kapatılan Bank Asyadan alındığını gördüm ben, okudum. Böyle bankacılıktan çok fazla anlamam ama okuduğumu anlarım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sorularınız anladığınızı gösteriyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Sağ olun.

O açıdan, Nisan 2019 itibarıyla Sayıştay denetim tarihinde Nisan 2019 itibarıyla iflas halindeki Asya Katılım AŞ'ye ait 55 adet teminat mektubu kapsamında alacak tutarı 230 milyon 736 bin lira olarak görülüyor. O dönem Bank Asya'dan alınan teminat mektuplarının tercih edilmesinin özel bir nedeni var mıydı yani o döneme ilişkin? O dönemin değerlendirilmesini ve o dönemin ruhunu da öğrenmek istiyorum yani sadece niye Bank Asya'dan bu kadar çok-55 adet- teminat mektubu olmuş? 230 milyon 736 bin liralık alacağınızı tahsil edebildiniz mi yani geriye dönüş hangi noktada oldu? Bir de 15 Temmuz darbesinden sonra FETÖ'cü olduğu gerekçesiyle el konulan kaç firmaya, ne kadar tutarda kredi vermiştiniz? Bunların ne kadarını tahsil edebildiniz? Yani onların içerisinde battı, gitti dedikleriniz var mı? Yani biraz önceki gemi işinde olduğu gibi battı balık yan gider kredi oldu mu, onu öğrenme istiyorum.

Banka personeline Genel Müdürlüğün İstanbul'a taşınmasından bu yana kira yardımı ödeniyor çünkü İstanbul'da hayat pahalı; gerçek. “2019 yılında Genel Müdür 12.500 lira, Genel Müdür Yardımcılarına 8.606 lira, daire başkanlarına 7.822 lira ile 6.455 lira, diğer personele de 860 ila 3.919 lira arasında net kira yardımı ödenmiştir.” diyor. 2021 yılında bu kira yardımları artırıldı mı, tutarı ne oldu? Onun rakamsal dökümünü istiyorum.

Yönetim kurulu üyeleri, Genel Müdür ve Genel Müdür Yardımcılarına ödenen hakkıhuzur, maaş -ya da maaş demeyelim- bütçesine katkı, yandan ödeme ya da katkı parası; ne deniyorsa yani “maaş” deyince kızıyor arkadaşlar.

AHMET KAYA (Trabzon) - Huzur hakkı.

ATİLA SERTEL (İzmir) - Huzur hakkı falan ne deniyorsa onu diyelim, o ne kadar olmuştur, onu öğrenmek istiyorum? Bir de yönetim kurulu üyeleriyle, Genel Müdür Yardımcılarına sağlanan başka haklar var mı, varsa bunlar nedir, ödeme tutarları ne kadardır? Yönetim kurulunda olup da bu ücretleri 2'nci veya 3'üncü maaş gibi alanlar kimlerdir? Bu kişilerin görev yaptıkları diğer kurumlar hangileridir? Onları siz takip edemezsiniz ama biz takip ediyoruz, biliyoruz.

“Banka brüt takipteki alacakları 2018 yılına göre yüzde 47,9 oranında 164 milyon 88 bin lira artarak, 2019 sonunda 506 milyon 596 bin liraya yükselmiştir.” deniliyor yani buradaki artış yüzde 47,9 civarında. Şimdi pandemi nedeniyle birçok sektörde ihracat durma noktasına geldi, bu anlamda 2018, 2019, 2020 yıllarında takibe düşen firma sayısı kaç oldu? Bu firmalardan alacak tutarı ne kadara ulaştı, bunu öğrenmek istiyorum. Sizin bankanızdan alışveriş eden, kredi çeken, 2019 ve 2020 yılında kredi verdiğiniz firmalardan iflas edenler var mı, sayısı ne kadardır? İflas eden firmalara verilen kredi tutarları ne kadardır, bunların ne kadarını tahsil edebildiniz? Yine 2019 ve 2020 yılında kredi verdiğiniz firmalardan kaç konkordato ilan etti? Konkordato ilan eden firmalara verilen kredi tutarı nedir, bunun ne kadarını tahsil edebildiniz?

Ben, şimdi, keşke kendisi gelseydi, Doktor Şakir Ercan Gül, Yönetim Kurulu Başkanınız, gelmedi buraya, gelseydi soracaktım kendisine, tabii, şimdi, burada asıl mesele şu: Bazı isimler vardır ki özel sektörde çok daha yüksek rakamlara çalıştırılır, genelde bunları KİT'lere çekemezsiniz yani çektiğiniz zaman maaş düşük gelir, unvanı iyidir ama parasal anlamda tatmin olamaz, yani “Bu maaşa mı çalışacağım?” der, özel sektör ona dolarla, euroyla maaş verirken “Ben niye geleyim de orada görev yapayım?” der. Bu doğrudur ama sistemsal bir hatadan kaynaklanan yani KİT'lerin başına getirilen insanların, çok kıymetli insanların ücretlerinin azlığından yakınlardan o KİT'lerde görev yapmama eğilimi de vardır ya da çok kaliteli, çok yüksek maaş alması gerekenleri KİT'lere getiremezsiniz. Buradan kaynaklanan bir problem yaşıyor bence Türkiye. Bunu da şöyle telafi ediyorlar -bence- ama o telafi yöntemi çok doğru bir yöntem değil, o açıdan çok eleştiriye uğruyor: Mesela Şakir Ercan Gül, 2014 yılından bu yana Sun Expressin Yönetim Kurulu üyesi yani o, Maliye Bakan Yardımcısı Olduktan sonra Sun Expressin Yönetim Kurulu üyeliğine geçmemiş, önce Sun Express'te Yönetim Kurulu üyesiymiş ve devam etmiş, sonra Maliye Bakan Yardımcılığı görevine gelmiş, oradan da Türk Eximbank Yönetim Kurulu üyesi olmuş. Şimdi, baktığınızda, arkadaşlar itiraz ediyor, biz de itiraz etmemesi gerektiği noktasında ikna etmeye çalışıyoruz, Bakan Yardımcılığı maaşı olarak 27.917 lira para alıyor, bu Eximbank Yönetim Kurulundan -benim bildiğim kadarıyla- 10.370 lira alıyor ve 4 maaş ikramiye alıyor -doğru değilse siz düzeltin- Sun Express'ten de 3.750 euro yani 39.262 lira alıyor. Bu arkadaşın yani Yönetim Kurulu Başkanınızın toplamda 81.500 civarında bir para alması söz konusu.

Buradaki mesele şu, arkadaşlarımız da onu anlatıyor: Şimdi, bir insana bir yerden maaş verilmesi lazım, bir yerden maaşının düzgün olması lazım. Biz, mesela, geçmişte PTT'yi denetlerken eski Genel Müdür Kenan Bozgeyik bize bir itirafa bulundu, aslında komisyon tutanaklarında da var, dedi ki: “Lahmacuncudan, pideciden mefruşatçıdan, takım elbiseciden, baklavacıdan fiş, fatura toplayıp örtülü ödenekten her ay 3 bin lira daire başkanlarına, 5 bin lira ona...” Ek katkı payı gibi Yönetim Kurulu üyelerine fatura karşılığı PTT'den para veriyorlar. “Bunu niye yapıyorsunuz?” diye sorduğumda Kenan Bey “Hakikaten maaş az, maaşa takviye olarak böyle bir yöntem seçtik.” dedi. Biz de o yöntemin doğru olmadığını, PTT Genel Müdürünün alacağı paranın yani bir genel müdürü maaşının, devlet tarafından yani yönetenler tarafından belli bir miktarda olması, onun yaşayacağı koşullara uygun bir miktarda para olması gerektiğini savunduk. Doğrusu da o yani bir yerden alsın ama düzgün bir maaş verilsin ama yan takviyelerle oradan seni şu yönetime sokalım, buradan da al, buraya da git gibi şeyler toplumda doğru karşılanmadığı için bu eleştiriler oluyor.

Bir de arkadaşlarımla söylediğine ben çok katılıyorum yani TRT Genel Müdürümüz de kendisi söyledi “Ben hem Genel Müdürlükten 15 bin lira maaş alıyorum, 14.500 lira da TÜRKSAT’tan alıyorum, 29.500 lira.” dedi, 30 bin lira. Şimdi, koskoca Kurumun başında olan bir Genel Müdür olarak 30 bin lira civarında alıyor ama orada sadece spor programı yapan Ersin Düzen 27.500 lira maaş alıyor, Genel Müdür kadar maaş alıyor, üstelik haftada üç gün çalışıyor yani toptan ayda on iki gün tutuyor ama Genel Müdür orada gece gündüz mesai veriyor, rakamsal olarak boyutlarına baktığın zaman “O göreve o para uygun.” diyorsun. Şimdi, Düzen’e baktığınız zaman, Ersin Düzen’e baktığı zaman -düzen deyince AKP düzenini kastetmiyorum- 27.500’e 30 bin az geliyor.

Şimdi, burada yapılması gereken şu, bizim KİT komisyonunda bu olaylar çok tartışılmıyor ama toplumda tartışılıyor o da şu noktadan kaynaklanıyor: Genelde KİT’lerde eski milletvekilleri, eski bürokratlar, bürokraside yer almış üst düzey bürokratlar “Şuradan da şu takviye alsın.” gibi bir anlayışla yapılan sistemin değerlendirilerek çözülmesi lazım gerektiğini ben şahsen düşünüyorum yani, benim naçizane önerim şudur: Bu yöntem yerine insanlara hayatlarını sürdürecekleri, idame ettirecekleri kadar rakamın verilmesi noktasında değerlendirilmesi gerektiğine inanıyorum. Bu görüşler noktasında da bizim gruptaki arkadaşlarımızın meseleyi tartışmak değil, bir çözüm yolu bulmak noktasındaki görüşlerdir.

Uzattım, teşekkür ederim.

İyi görevler diliyorum. Başarılı olmanız bizim dileğimizdir. İnşallah daha iyi ve güzel günlerde buluşmak dileğiyle.

Sağ olun.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Sertel.

Buyurun Sayın Gaydalı.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bankanın 4565 müşteri no.lu firmaya kullandırdığı toplam 19 milyon euro anapara kredi işlemiyle ilgili olarak, kredinin açılış ve işleyişine yönelik gerçekleşen, banka mevzuatına aykırı eylemler nedeniyle kredinin tahsil edilemeyen kısmının sorumluluğu bulunanlardan tahsili hususunda, zaman aşımı süreleri dikkate alınarak mali sorumluluk davası açılmasıyla ilgili Sayıştay raporunda bulgu yer almaktadır. Bu tespitle 2009 yılından bu yana neler yapılmıştır? Söz konusu 4565 no.lu firmanın ismi nedir? 2009 yılından beri Sayıştay raporlarında da yer bulan bu tespit neden sonuçlandırılmamıştır? Mali sorumluluk davası neden açılmamıştır? Bu tespitle 2009 yılından bu yana neler yapılmıştır?

Yine, 4065 müşteri no.lu firmadan olan kredi alacağına ilişkin takip ve tasfiye işlemlerinin zamanında yapılmaması hususuyla ilgili Sayıştay tespitinden hareketle, zamanında teminat mektubunu nakde çevirmeyen yetkililer kimlerdir? Söz konusu yetkililerle ilgili idari bir işlem başlatılmış mıdır? Başlatılmamışsa neden başlatılmamıştır? Bir kamu kurumunun borçlarının tahsil edilememesinin nasıl bir gerekçesi olabilir? Bu kamuyu zarara uğratmak anlamına gelmez mi? Ki bu da bir kasıt taşır. Söz konusu durumla ilgili neler yapacağınızı da öğrenmek isterim.

Bir diğer bulgu da 24956 müşteri no.lu firmadan olan alacaklara ait teminat mektubunun zamanında nakde dönüştürülememesi. Öneride de görüleceği gibi, 23/12/2015 tarihinde teminat mektubunun üzerinde mahkeme tedbiri kaldırılmış olmasına ve bankanın teminat mektubunu nakde dönüştürme imkânı olmasına rağmen bu işlemi yapmaması nedeniyle, banka alacağının tahsilinin sağlanamaması durumunda, zamanında teminat mektubunu nakde dönüştürmeyen banka yetkililerinin sorumluluğunun aranması önerilmiştir. Sayıştayın tespitinden hareketle, zamanında teminat mektubunu nakde çevirmeyen yetkililer kimlerdir? Söz konusu yetkililerle ilgili idari bir işlem başlatılmış mıdır?

Başlatılmamışsa neden başlatılmamıştır? Bu kamu kurumunun borçlarının tahsil edilememesinin nasıl bir gerekçesi olabilir? Bu kamuyu zarara uğratmak anlamına gelmez mi? Ki bu da kasıt taşır. Söz konusu durumla ilgili neler yapacağınızı da öğrenmek isterim.

Son olarak da 22753, 24625, 23897, 18955, 28131 müşteri no.lu firmalara kullandırılan kredilerin takip ve tasfiye işlemlerinin zamanında yapılmaması hakkındaki bulgu. Söz konusu firmalar hangileridir? Bankalardan teminat mektubu kullanan firmalardan teminat miktarının değiştirilmesi ya da ilave teminat talep edilmesi yoluna neden gidilmemiştir? Bu yolu izleyemeyen yetkililer kimlerdir ve bunlarla ilgili idari bir işlem başlatılmış mıdır? Başlatılmamışsa neden başlatılmamıştır? Sayılan kredilerle ilgili muhtemel zarar oluşmuş mudur? Oluşmuşsa ne kadardır ve firmalara göre dağılımı nedir? Zamanında gerekli tedbirleri almayan yetkililerde mali sorumluluk aranacak mıdır? Bu kamuyu zarara uğratmak anlamına gelmez mi? Ki bu da kasıt taşır. Söz konusu durumla ilgili neler yapacağınızı da öğrenmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Gaydalı.

Buyurun Sayın Ceylan.

NEVZAT CEYLAN (Ankara) –Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdürüm, sayın bürokrat arkadaşlar; hoş geldiniz.

Efendim, Eximbank ülkemizin en önemli kuruluşlarının başında gelir. Bugün, ihracatımız rekor seviyelere koşuyorsa bunda EXIMBANK'ın çok büyük katkıları oldu, onu biliyoruz; onun için, emeği geçen herkese teşekkür ederim başta.

Şöyle şikâyetler alıyoruz: Özellikle küçük ihracatçıların muhatap bulamadıklarına dair ciddi şikâyetler alıyoruz, ulaşılamadığına dair. Özellikle Ankara'da ihracat yapmak isteyen firmaların sizin Ankara'daki şubenize ulaşamadıklarına, maillerine dahi cevap verilmediğine, telefonlara cevap verilmediğine ve işlemlerin yürütülmediğine dair ciddi şikâyetler alıyoruz; bu, üst yönetim için de geçerli. Aslında, ihracat yapanların bence her birisi birer kahraman yani ülkeye 1 lira döviz kazandıran her insan bizim için son derece muteberdir, son derece önemlidir. Bunda EXIMBANK'ın çok büyük katkısının olduğunu da baştan söyledim ama bu insanlar ufak dertlerini, taleplerini iletme konusunda zorluk çekiyorsa bir sıkıntı var demektir. Dolayısıyla, Sayın Genel Müdürüm, bu konuya dikkat edilmesini özellikle söylüyorum, hatta kontrol etmenizi söylüyorum yani arattırın herhangi bir yere herhangi biriminizi; telefonlara cevap veriliyor mu, çıkılıyor mu, efendim, taleplere ne derece cevap veriliyor... Bu, kurumun büyümesi için son derece önemli ki sizin Genel Müdür olarak bu konularla ilgili belki de bilginiz olmayabilir, eksik kalınabilir ama bu konuya dikkat edilmesinde fayda var.

Özellikle şöyle de şikâyet alınıyor: Özellikle küçük ihracatçı firmalara, yılda 500 bin-1 milyon dolarlık ihracat yapan firmalara kredi alma konusunda, diğer işlemler konusunda yeterince destek verilmediğine dair yine şikâyetler alınıyor. Aslında, bu küçük işletmeler bir gün gelecek, Türkiye'nin belki de en büyük ihracatçısı olacak yani, bu küçük işletmelere destek verilmesi de son derece önemli, onları büyütmek son derece önemli. Büyük firmalar zaten büyüyor; onlara teşvik verilmesi, destek verilmesi de zaten sağlanıyor, veriliyor.

Bu konulara dikkat edilirse kurumun çok daha gelişeceğine, ülkemizin ihracatının önemli oranda büyüyeceğine inanıyorum ben.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Ceylan.

Sayın Sümer, buyurun.

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de Sayın Genel Müdüre ve çalışma arkadaşlarına “Hoş geldiniz.” diyor, başarılar diliyorum.

Ticaret Bakanlığının 2 uzmanı tarafından hazırlanan 4 Mayıs 2018 tarihli rapora göre Bank Asyanın EXIMBANK’ı dolandırarak kurtarılmaya çalışıldığı belirtiliyor; rapor yazıldıktan sonra ilgili teftiş kurullarına da belirtiliyor. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ile Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’na gönderip oradan da bilgi isteniyor. İçeriğinde, FETÖ’yle iltisaklı şirketlerin patronlarının örgütün finans kuruluşu Bank Asyayı kurtarmak için devletin bankası TÜRK EXIMBANK’ı nasıl zora soktuklarıyla ilgili tespitler de bulunuyor. Rapora göre, aralarında tekstilden madeni yağa, turizmden dış ticarete, çoraptan kozmetiğe birçok alanda faaliyet gösteren 21 firma var. 17-25 Aralık operasyonundan sonra Bank Asyayı devletin kaynaklarıyla kurtarmak için operasyon başlıyor. EXIMBANK’taki FETÖ elemanları devreye sokuluyor, ardı ardına 21 firma “ihracat finansmanı” adı altında devletin bankasından para çekmeye başlıyor. EXIMBANK’tan krediler çıkar çıkmaz para hiç bekletilmeden “FETÖ’nün bankası” diye adlandırılan Bank Asyaya atılıyor, tamı tamına 109 milyon TL. Bir de, EXIMBANK’ın o dönemde FETÖ’nün şirketlerine verdiği kredilerin teminat mektupları var, onların da neredeyse büyük bölümü Bank Asya’dan. Örgütün, teminat mektubu yoluyla kamunun uğrattığı zarar çok daha fazla. Kamuoyuna yansıyan bu rapor ve iddialarla ilgili hangi işlemler yapılmıştır? Bu raporları hazırlayan kişilerin akıbeti ne olmuştur? Bahse konu olan 109 milyon liranın tahsilatıyla ilgili son durum nedir?

Ayrıca, TÜRK EXIMBANK, yakın tarihte aynı günde 2 kredi anlaşması duyurdu. “Dünya Bankası garantisi altında, bankalar konsorsiyumundan 120 milyon euro ve Asya Altyapı Yatırım Bankasından 250 milyon dolar kredi temin edildi. Kredinin en az yüzde 10’u kadın ihracatçılar ve kadın iş gücüne katılımı destekleyen özel sektör firmalarının işletme sermayesi veya yatırım kredisi ihtiyaçlarını karşılayacak.” açıklamasında bulunuldu. Ayrıca “Kredinin yüzde 70’i ihracatçı KOBİ’lerin finansmanında kullanılacak. Böylece, yeni ihracatçılar üzerinde yoğunlaşması hedefleniyor.” denildi. Bugüne kadar kadın ihracatçıların olduğu kaç şirkete kredi verilmiştir? Toplam tutar ne kadardır? Kaç ihracatçı şirkete kredi verilmesi hesaplanmaktadır? Kredi alma şartları ne olacaktır?

Ayrıca, birkaç tane sorum olacak.

Bir, tahsil edilemeyen firma ve grup kredi alacakları ne kadardır? Yasal işlemleri başlamış mıdır? Hangi firmaya veya şirkete ne kadar kredi verilmiştir?

İki, 2021 yıl sonu aktif büyüklük hedefi kaç milyar liradır?

Üç, bankanın kaç tane kiralık aracı bulunmaktadır? Bu araçlar kimlere tahsis edilmiştir? Model, yıl ve aylık kiralama bedelleri ne kadardır? Hangi oto kiralama şirketinden kiralanmıştır?

KOBİ’lere verilen kredi oranı ve tutarı nedir?

2020 yılı Mart ayından günümüze kaç ihracatçı firmaya kredi desteği sağlanmıştır?

Kurumunuzdan 15 Temmuz sonrası kaç kişi ihraç edilmiştir?

Raporlarda ve kamuoyunda gündeme gelen Bank Asya-EXIMBANK ilişkisiyle ilgili araştırma yapılmış mıdır? Çıkan sonuç nedir? Sorumlular hakkında hangi işlemler başlatılmıştır?

Yurtdışı müteahhitlik firmalarına verilen teminat mektubu var mıdır? Varsa tutarı ne kadardır?

Hangi ülkelerde hizmet sigortası uygulaması yapılmaktadır? Son iki senede kaç tane hizmet sigortası yapılmıştır?

Yasal takipteki kredilerin toplamı ne kadardır? Yazılı olursa...

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Sümer, teşekkür ederim.

ORHAN SÜMER (Adana) – Ben teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Tuncer, buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, EXIMBANK'ın hizmet ağı haritasına baktığımızda, bankanın şubelerinin Marmara, Ege, Akdeniz ve kısmen İç Anadolu'da olduğunu görüyoruz. Doğu Karadeniz Bölgesi'nde sadece Trabzon'da şubesi var; Orta Karadeniz ve Batı Karadeniz'de, Güneydoğu Anadolu'da ve Doğu Anadolu'da Erzurum hariç şube ya da irtibat bürosu yok. Karadeniz Bölgesi'nde -ki çok uzun bir sahil şeridi- sadece Trabzon'da olmasını, Samsun gibi Karadeniz'in en büyük vilayetinde şubenin olmamasını ciddi anlamda anlamış değilim.

Yine aynı şekilde, Doğu Anadolu'da Erzurum haricinde hiçbir ilde -ki gümrük kapılarının bulunduğu Kars, Ardahan, Iğdır, Ağrı dâhil olmak üzere- şube ya da irtibat bürolarının olmamasını; Güneydoğu'da, bırakın şubeyi, irtibat bürosu dahi olmamasını doğru bulmuyorum. Yani, buralarda hiç mi ihracatçı yok, hiç mi ithalatçı yok, hiç mi bir şirket yok ya da EXIMBANK'a hiç mi talep yok? Banka yetkililerinin bunu mutlaka bir plan dâhilinde düzenlemesini ve bu şubelerin Türkiye'de her yerde rahatça ulaşılabilecek şekle gelmesini diliyorum.

Yine, bir vekilimiz şubelerle irtibat kurmanın zor olduğunu söylemişti; evet, o tür şikâyetler, doğrudur, geliyor. Şube çalışanlarının, şube yetkililerinin de bu konuda dikkatinin çekilmesi gerektiğini düşünüyorum.

İşlerinizde kolaylık diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Tuncer.

Başka söz isteyen var mı? Yok.

Sayın Genel Müdürüm, sayın milletvekillerimizin sorunlarına ve...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben de bir söz alayım Sayın Başkanım. Söz vermediniz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Geçti artık bir dahaki sefere...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Başkanım...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bir dahaki sefer Sayın Zeybek, artık çok daha... Önümüzdeki diğer günlerde bankalar var... Söz verdik artık.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Nasıl bir teşvik, nasıl kredi veriyorlar, nasıl ediyorlar, bu parayı nereden alıyorlar, onları soralım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İyi, tamam, şimdi söylesin.

Peki, Sayın Zeybek, mikrofonu açacağım ama geç kaldınız.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İki dakika süre veriyorum.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Tamam Sayın Başkanım.

Sayın Genel Müdürüm, Bankamızın değerli yöneticileri; hoş geldiniz.

Ben, tabii, sizin bilançoları bir inceledim, baktım; 200 küsur milyarlık bir kredi bilançosu var. Bunun 20 milyar lira civarındaki sizin öz kaynaklarınız... 200 milyarın üzerindeki meblağlarla, finansmanlarla dışarıdan kaynak getirilerek, Türkiye’de satarak, siz de komisyon alarak para kazanıyorsunuz; tamam, doğru. Kime veriyorsunuz bunu? Gerçekten ihracatçılara veriliyorsa bu krediler her türlü takdire şayansınız ama “İhracatçıya destek veriyoruz.” diye burada, ayrımcılık yaparak, gerçek yatırımcıları dışlayarak öz kaynaklarıyla bir şeyler yapmak isteyen insanların yanında yer almıyorsanız bu da doğru değil ama bunun böyle olduğunu da biliyorum çünkü bizzat içindeyim olayın.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Nevzat Bey de aynı şeyi söylüyor.

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Ben size kredi için kendim de geldim. Geldim ama şunu da çok iyi biliyorum kendimi de ifade ettim, dedim ki “Beni siyasi olarak değerlendirirseniz bana kredi vermeyin ama beni yatırımcı, üretici olarak değerlendirin bana kredi verin.” ama bunların hiçbirisi olmadı arkadaşlar. Burada bir yanlışlık var yani bunları ifade etmek için geciktim ama kusura bakmayın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, teşekkür ediyorum.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Tamer Vekilim, söz sizde.

TAMER DAĞLI (Adana) – Başkanım, biz de konuşaydık.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, Sayın Dağlı, bir bankacı olarak size de söz veriyorum.

Buyurun.

TAMER DAĞLI (Adana) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii ki, özellikle bu salgın döneminde sürekli sahada firmalarla çok yakın temasımızda şunu net bir şekilde gördük: Bir kere, hakkını vermek lazım. “EXİMBANK olmasaydı çok büyük sıkıntı çekerdik.” diyen birçok sanayici var. Bunu bir kere söyleyelim, hakkını verelim.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Adana’da şubeniz var.

TAMER DAĞLI (Adana) – Evet, Adana’da şubemiz var, şubeyle ilgili kıstaslar belli. İnşallah ihracatı 1 milyar doların üzerine çıkarırsanız sizin orada da hemen şube açmaları için biz ricacı oluruz yani.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Adana öz evlat, Samsun üvey.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, karşılıklı konuşmalıyım.

TAMER DAĞLI (Adana) – Özellikle ihracatçıların riskini sıfırlayan sigorta konusundaki, o ürün konusundaki hassasiyetlerinden dolayı da ayrıca teşekkür ediyorum çünkü bu dönemde ihracat yapmak çok büyük risk. İhracatçı parasını EXİMBANK aracılığıyla garanti altına aldığından kısıtlı imkânlarla da olsa gönül rahatlığıyla ihracat yapabiliyor. Ayrıca, verdiği kredilerin yüzde 76’sının KOBİ’lere yönelik olması da sahaya bakış açılarını gösteriyor ve Türkiye’de verilen toplam ihracat kredilerinin yaklaşık yüzde 52’sini de yine EXİMBANK veriyor ve bütün bu süreç içerisinde Türkiye ortalamasının üstünde, yüzde 20’lere yakın bir sermaye rasyosuyla da bankayı yönettikleri için ben banka yönetimi ve Sayın Genel Müdürü kutluyorum, başarılarının devamını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Dağlı.

Sayın Genel Müdürüm, size söz vermeden önce ben de bir soru sorabilir miyim?

Şimdi, sizin bankanız tarafından desteklenen ihracat yapan firmaların toplam ihracat içerisindeki en son tarih itibarıyla payı ne kadar? Önümüzdeki dönem projeksiyonunuz ne? Önümüzdeki beş yıllık dönem içerisinde nasıl bir hedefiniz var? Toplam ihracat içerisinde sizin desteklediğiniz firmaların ihracattan aldığı pay ne kadar? Dış ticaret işleminden aldığı pay ne kadar? Bununla ilgili projeksiyonlarınızı, planlarınızı yazılı olarak verebilirsiniz, şu anda sözlü olarak değil.

Evet, Sayın Genel Müdürüm, şimdi sayın milletvekillerimizin sorularını, görüşlerini dinlediniz yanıtlamak için sözü size veriyorum.

Kısa, öz bir yanıtlama yaparsanız, yazılı olarak da verebilirsiniz.

Buyurun.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın vekillerimizin sormuş olduğu soruların birçoğuna yazılı olarak cevap vereceğim ama şunun bir kere altını çizmek isterim: EXİMBANK’tan kullandığımız ihracat destek kredileri kesinlikle ihracatçıya gitmek zorunda.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Mevzuat gereği.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Çünkü kullandırılan her bir dolarlık kredinin karşılığında o kadarlık bir ihracat taahhüdü oluşuyor.

BAŞKAN MUSATAFA SAVAŞ – Aynen.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Ve firmalar da bu ihracatı yaptıklarına dair Gümrük Çıkış Beyannamesi eğer döviz kazandırıcı faaliyet gösteriyorsa o sektörde, hizmetler sektöründeysen de o kazandırdığıyla ilgili Döviz Alım Belgesi’ni getirerek taahhüdü kapatmak zorunda. Dolayısıyla, kredilerin yüzde 100 ihracatçıya gittiğinden emin olabilirsiniz.

Kendi öz kaynağımızdan -yaklaşık olarak 12,4 TL milyar şu an itibarıyla- TL kredilerini sadece ve sadece KOBİ’lere kullanıyoruz. EXİMBANK olarak temel stratejimiz: Önümüzdeki beş yıllık dönemde EXİMBANK’tan desteklediğimiz ihracatçı KOBİ müşteri segmentinin toplam EXİMBANK desteklerinden almış olduğu payı yüzde 30’un üzerine çıkaracağız. Bugün, Türkiye’de KOBİ’lerin ihracatta sağlamış oldukları katma değer yüzde 11 yani, ihracatın yüzde 11’i KOBİ’ler üzerinden yapılıyor. Demin sunumun başında da söylemiştim, gerçekten KOBİ’ler ithalata daha az bağımlı olduğu için, yapmış oldukları ihracatta daha çok yerli girdi kullandıkları için onların desteklenmesi, onların ihracatta almış oldukları payın artırılması Türkiye’nin dış ticaret açığının kapatılması noktasında büyük önem gösteriyor. Bu anlamda, özellikle KOBİ’lerin teminata erişim noktasında sıkıntıları var, yakın zamanda bunu da açıklayacağız, bu çalışma devam ediyor. KGF’yle beraber, KGF desteğiyle sadece ihracatçı KOBİ’lere yönelik bir kredi programını hayata geçirmek üzere çalışıyoruz, bu madde zaten yapısal reform paketinde de yer alıyor.

Söylediğim gibi, kendi kaynaklarımızdan ve özellikle Merkez Bankası kaynaklarından şu anda bütün öncelikleri KOBİ segmentine veriyoruz.

Burada sadece bir konuyu da belirtmek istiyorum: Bizim Yönetim Kurulu Başkanımız Şakir Gül Bey, EXİMBANK’tan herhangi bir Yönetim Kurulu ücreti almamaktadır, bunun altını çizeyim yani, bunu kesin olarak bildiğim için yanlış bir şey olmaması adına söylüyorum. Yani, kesinlikle EXİMBANK’tan, herhangi bir hak ve ücret almamaktadır Yönetim Kurulu Başkanımız Şakir Bey...

ATİLA SERTEL (İzmir) – Almıyor, güzel.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Kesinlikle almıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Evet, böylelikle bir önceki toplantıda da bu toplantıda da konuşulanların, o sosyal medyada yazılanların, çizilenlerin asılsız olduğu...

TAMER DAĞLI (Adana) – Bak bir tane de açıklama var, KARDEMİR’den de alınmıyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Sayın Başkanım, onun dışındaki bütün sorulara yazılı olarak yanıt vereceğiz.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Teşekkür ediyorum Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi, Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ’nin 2017...

AHMET KAYA (Trabzon) – Eximbank Genel Kurul tutanağı var...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Sayın Kaya, lütfen...

AHMET KAYA (Trabzon) – Hayır, Başkanım, bir dakika ama...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Ama bakın toplantıyı kapatıyorum, söz vermedim.

AHMET KAYA (Trabzon) – Şimdi, EXİMBANK Genel Kurul tutanağı var, diyor ki: “Yönetim Kurulu üyeleri 10.370 lira maaş alır.”

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – İyi de “Alır.” diyor ama almıyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Şakir Bey almıyor.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Şöyle, Yönetim Kurulu üyelerimiz...

AHMET KAYA (Trabzon) – Tutanak öyle diyor “Yönetim Kurulu üyeleri alır.” diyor.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Almıyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Hayır, Şakir Bey almıyormuş.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Şakir Bey... Diğerleri alıyor, tabii ki alıyor.

AHMET KAYA (Trabzon) – Ha, kişisel tasarrufuysa olabilir ama tutanakta “Alır.” diyor.

ATİLA SERTEL (İzmir) – Orada var, tutanakta da ama o, almıyormuş.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Bakın, Şakir Bey “Almıyor.” diyor. Sayın Genel Müdürümüze inanmayacak mısınız ya?

AHMET KAYA (Trabzon) – Hayır, belki yani kendi iradesiyle almayabilir ama tutanakta var.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Şimdi, Sayın Kaya, lütfen ben toplantıyı kapatıyorum.

AHMET KAYA (Trabzon) – Tutanak yanlışsa ben ne yapayım?

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Toplantıyı kapatıyorum.

Şimdi, Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ’nin 2017 ve 2018 hesap dönemlerine ilişkin sonuç bölümlerini ayrı ayrı okutup genel görüşmeye sunacağım.

Önce 2017 yılı sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ’nin 30/03/2018 tarihindeki kendi genel kurulunda kabul edilen 2017 bilançosu ve 568.475.000 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2017 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Şimdi, 2018 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYŞITAY TEMSİLCİSİ – Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ’nin 10/05/2019 tarihinde yapılan Genel Kurulunda kabul edilen 2018 yılı bilançosu ve 841.802.000 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – 2018 yılı sonuç bölümü genel görüşlerinize sunulmuştur.

Türkiye İhracat Kredi Bankası AŞ’nin 2017 ve 2018 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Tüm katılımcılara teşekkür ediyorum.

Sayın Genel Müdür, teşekkür konuşması için son sözü size veriyorum.

Buyurun.

TÜRKİYE İHRACAT VE KREDİ BANKASI AŞ GENEL MÜDÜRÜ ALİ GÜNEY – Ben de başta size ve diğer bütün vekillerimize, Sayıştayın ve Denetleme Kurulunun değerli üyelerinin hepsine ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Görüşlerinizi bizimle paylaştınız, yazılı olarak cevaplayacağız, hepsi bizim değerli ve yön gösterici. Bunların hepsinden faydalanarak EXİMBANK’ı ihracatı destekleme noktasında, bugün, Türkiye ithalat kadar ihracat yapan bir ülke konumuna gelse çok farklı bir ekonomik duruma gireceğimizi biliyoruz. EXİMBANK’ı da bu amaca hizmet ettirmek üzere bütün çabamızı göstereceğimizi belirtmek isterim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ – Peki, ben de teşekkür ederim.

İşlerinizde kolaylıklar diliyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, gündemimize 16 Haziran 2021 Çarşamba günü Toplu Konut İdaresi Başkanlığının 2017 ve 2018 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam edeceğiz.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 18.19

